

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Vývoj nezaměstnanosti v České republice v období let
2007–2017**

Bc. Barbora Lišková

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Barbora Lišková

Provoz a ekonomika

Název práce

Vývoj nezaměstnanosti v České republice v období let 2007–2017

Název anglicky

Development of unemployment in the Czech Republic in the period 2007–2017

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat a zhodnotit vývoj nezaměstnanosti v České republice v letech 2007–2017. Podstatnou částí diplomové práce je komparace nezaměstnanosti dvou krajů s nejnižší a dvou krajů s nejvyšší nezaměstnaností a návrh určitých řešení, opatření a kroků, které by těmto krajům mohly pomoci snížit nezaměstnanost. Práce má objasnit problematiku nezaměstnanosti a vysvětlit jednotlivé pojmy, které s daným tématem úzce souvisí. V závěru je stanovena predikce obecné míry nezaměstnanosti pro vybrané kraje.

Metodika

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí. První část je teoretická a vychází ze studií literatury, odborných článků a dalších zdrojů, ať už v tištěné nebo elektronické podobě. V praktické části jsou získána data prostřednictvím Českého statistického úřadu, Eurostatu a Ministerstva práce a sociálních věcí. Metody k analýzám v diplomové práci jsou: regresní analýza, analýza trendových funkcí, deskriptivní a komparativní metody. Na základě syntézy teoretických poznatků a výsledků praktické části jsou interpretovány závěry diplomové práce.

Doporučený rozsah práce

50 -60 stran

Klíčová slova

Nezaměstnanost, trh práce, dopady a příčiny nezaměstnanosti, politika zaměstnanosti, vývoj nezaměstnanosti, Česká republika

---

Doporučené zdroje informací

BROŽOVÁ, Dagmar. Společenské souvislosti trhu práce. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-86429-16-4.

JUREČKA, Václav. Makroekonomie. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0251-8.

MAREŠ, Petr. Nezaměstnanost jako sociální problém. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-901424-9-4.

PAVELKA, Tomáš. Makroekonomie: základní kurz. 3. vyd. Slaný: Melandrium, 2007. ISBN 978-80-86175-58-4.

SAMUELSON, Paul Anthony a William D. NORDHAUS. Ekonomie. Vyd. 2. Praha: Svoboda, 1995. ISBN 80-205-0494-x.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 ZS – PEF (únor 2020)

Vedoucí práce

prof. Ing. Mansoor Maitah, Ph.D. et Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 27. 11. 2019

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 11. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 27. 11. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Vývoj nezaměstnanosti v České republice v období let 2007–2017“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. 11. 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu prof. Ing. Mansoor Maitah, Ph.D. et Ph.D., vedoucímu diplomové práce za profesionální přístup, cenné rady, pomoc a konzultace, které mi po celou dobu poskytoval.

Dále bych chtěla poděkovat své rodině a přátelům, kteří mě podporovali celé mé studium.

Vývoj nezaměstnanosti v České republice v období let 2007–2017

Souhrn

Diplomová práce se zabývá tématem „Vývoj nezaměstnanosti v České republice v období let 2007–2017“. Teoretická část uvádí a vysvětluje jednotlivé pojmy vázané k tématu pro lepší přehled a pochopení. Zaobírá se například způsoby, jakými se dá nezaměstnanost měřit, příčinami nezaměstnanosti a jejími dopady na ekonomiku ale i samotného jedince, dále se věnuje trhu práce, politice zaměstnanosti a dalším podstatným determinantům.

Praktická část analyzuje vývoj nezaměstnanosti v České republice v letech 2007 až 2017. Zaměřuje se na nezaměstnanost v závislosti na sociálně demografických faktorech, kterými jsou pohlaví, věk, či vzdělání osob. Poskytuje informace o trhu práce v České republice a vývoji HDP. Dále porovnává postavení České republiky a její míru nezaměstnanosti s Evropskou unií. Podstatná část je zaměřena na nezaměstnanost v jednotlivých krajích ČR, kde je provedena komparace v krajích s nejnižší, a naopak s nejvyšší mírou nezaměstnanosti.

Závěr práce tvoří komparace čtyř krajů České republiky s nejnižší a nejvyšší mírou nezaměstnanosti spolu s doporučením jakým způsobem nezaměstnanost snižovat. Dále je shrnut a zhodnocen vývoj nezaměstnanosti v České republice za období 2007–2017 a je předpovězen jeho budoucí vývoj.

Klíčová slova: Nezaměstnanost, trh práce, dopady a příčiny nezaměstnanosti, politika zaměstnanosti, vývoj nezaměstnanosti, Česká republika

Development of unemployment in the Czech Republic in the period 2007–2017

Summary

The diploma thesis deals with the topic „Development of unemployment in the Czech Republic in the period 2007–2017“. The theoretical part introduces and explains the terms related to the topic for better overview and understanding. It deals with the ways in which unemployment can be measured, the causes of unemployment and its impact on the economy, as well as the individual, the labor market, the employment policy and other relevant determinants.

The practical part analyzes the development of unemployment in the Czech Republic in 2007–2017. It focuses on unemployment depending on socio-demographic factors such as gender, age or education of persons. It provides information on the labor market in the Czech Republic and GDP development. It also compares the position of the Czech Republic and its unemployment rate in comparison with the European Union. A substantial part is focused on unemployment in the individual regions of the Czech Republic, where the comparison is made in the regions with the lowest and the highest unemployment rate.

The conclusion of the thesis consists of a comparison of four regions of the Czech Republic with the lowest and the highest unemployment rate together with a recommendation how to reduce unemployment. Further, the development of unemployment in the Czech Republic for the period 2007–2017 is summarized and evaluated and its future development is predicted.

Keywords: Unemployment, labour market, causes and consequences of unemployment, policy of employment, development of unemployment, the Czech Republic

Obsah

1	Úvod	13
2	Cíl práce a metodika.....	15
2.1	Cíl práce	15
2.2	Metodika.....	15
3	Teoretická východiska.....	16
3.1	Nezaměstnanost.....	16
3.2	Vztah mezi nezaměstnaností a inflací – Phillipsova křivka.....	17
3.3	Okunův zákon	19
3.4	Způsoby měření nezaměstnanosti	19
3.5	Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání	21
3.6	Druhy a další typy nezaměstnanosti.....	24
3.7	Příčiny a dopady nezaměstnanosti	31
3.8	Trh práce	34
3.9	Politika zaměstnanosti.....	36
3.10	Analýza a využití trendových funkcí	38
4	Vlastní práce.....	41
4.1	Charakteristika a vývoj nezaměstnanosti v České republice	41
4.2	Komparace nezaměstnanosti ČR a EU.....	44
4.3	Nezaměstnanost v závislosti na sociálně demografických faktorech.....	47
4.3.1	Struktura nezaměstnanosti podle věkových kategorií.....	49
4.3.2	Struktura nezaměstnanosti podle pohlaví	50
4.3.3	Struktura nezaměstnanosti podle vzdělání.....	52
4.4	Nezaměstnanost v krajích České republiky	54
5	Výsledky práce	63
5.1	Srovnání krajů	63
5.2	Doporučení krajům.....	66
5.2.1	Hlavní město Praha	66
5.2.2	Středočeský kraj.....	67
5.2.3	Ústecký kraj	69

5.2.4	Moravskoslezský kraj	71
5.3	Predikce vývoje nezaměstnanosti v jednotlivých krajích	72
6	Závěr	77
7	Seznam použitých zdrojů	80

Seznam obrázků

Obrázek 1	Struktura obyvatelstva.....	17
Obrázek 2	Krátkodobá Phillipsova křivka.....	18
Obrázek 3	Dlouhodobá Phillipsova křivka.....	18
Obrázek 4	Podíl nezaměstnaných osob v krajích ČR k 31. 12. 2017 (v %).....	21
Obrázek 5	Typy nezaměstnanosti.....	25
Obrázek 6	Dobrovolná nezaměstnanost.....	28
Obrázek 7	Nedobrovolná nezaměstnanost.....	29
Obrázek 8	Rovnováha na trhu práce.....	35
Obrázek 9	Obecná míra nezaměstnanosti v zemích EU v roce 2017 (v %).....	45
Obrázek 10	Samosprávné kraje České republiky.....	55

Seznam tabulek

Tabulka 1	Vývoj částek minimální mzdy v České republice.....	32
Tabulka 2	Nezaměstnanost v ČR v letech 2007–2017.....	42
Tabulka 3	Základní údaje o trhu práce a vývoji HDP v ČR v letech 2007–2017.....	44
Tabulka 4	Obecná míra nezaměstnanosti v zemích EU v roce 2017 (v %).....	46
Tabulka 5	Počet uchazečů o zaměstnání a počet uchazečů na 1 VPM v ČR v letech 2007–2017.....	48
Tabulka 6	Nezaměstnanost podle věkových skupin v ČR v letech 2007–2017 (v tis.).....	50
Tabulka 7	Nezaměstnanost u žen a mužů v ČR, 15–64 let v letech 2007–2017 (v %).....	52
Tabulka 8	Nezaměstnanost u žen a mužů v ČR, 15–64 let v letech 2007–2017 (v tis.).....	52
Tabulka 9	Nezaměstnanost podle dosaženého vzdělání v ČR v letech 2007–2017 (v tis.).....	53
Tabulka 10	Počet obyvatel v krajích ČR v letech 2007–2017 (v tis.).....	56
Tabulka 11	Obecná míra nezaměstnanosti v krajích ČR v letech 2007–2017 (v %).....	57
Tabulka 12	Podíl nezaměstnaných osob v krajích ČR v letech 2007–2017 (v %).....	58
Tabulka 13	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce v letech 2007–2017 (v tis.).....	59

Tabulka 14	Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce na 1 pracovní místo v letech 2007–2017	60
Tabulka 15	Pracovní místa v evidenci úřadu práce v letech 2007–2017 (v tis.).....	62
Tabulka 16	Obecná míra nezaměstnanosti srovnávaných krajů	63
Tabulka 17	Prognózované hodnoty obecné míry nezaměstnanosti ve vybraných krajích (%) v roce 2018, 2019 a 2020	76

Seznam grafů

Graf 1	Míra nezaměstnanosti v ČR v letech 2007–2017 (v %).....	41
Graf 2	Počet nezaměstnaných v ČR v letech 2007–2017 (v tis.)	43
Graf 3	Počet uchazečů o zaměstnání v ČR v letech 2007–2017 (v tis.).....	48
Graf 4	Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo v ČR v letech 2007–2017.....	49
Graf 5	Nezaměstnanost u žen a mužů v ČR, 15–64 let v letech 2007–2017 (v %)	51
Graf 6	Nezaměstnanost podle dosaženého vzdělání v ČR v letech 2007–2017 (v tis.)	54
Graf 7	Průměrná obecná míra nezaměstnanosti v krajích v letech 2007–2017 (v %)	64
Graf 8	Obecná míra nezaměstnanosti srovnávaných krajů v letech 2007–2017 (v %)	64
Graf 9	Predikce obecné míry nezaměstnanosti pro Hl. m. Prahu v období 2007–2020.....	72
Graf 10	Predikce obecné míry nezaměstnanosti pro Středočeský kraj v období 2007–2020.....	73
Graf 11	Predikce obecné míry nezaměstnanosti pro Ústecký kraj v období 2007–2020.....	74
Graf 12	Predikce obecné míry nezaměstnanosti pro Moravskoslezský kraj v období 2007–2020.....	75

Seznam použitých zkratk

APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
ČR	Česká republika
ČSÚ	Statistický úřad České republiky
EU	Evropská unie
Eurostat	Statistický úřad EU
GNP	Hrubý národní produkt
HDP	Hrubý domácí produkt
LPC	Dlouhodobá Phillipsova křivka
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
P.b.	Procentní bod
PPZ	Pasivní politika zaměstnanosti
SPC	Krátkodobá Phillipsova křivka
ÚP	Úřad práce
VPM	Volné pracovní místo

1 Úvod

Nezaměstnanost představuje jednu z nejsledovanějších a nejdiskutovanějších makroekonomických veličin, s jejíž pomocí lze charakterizovat úroveň stavu tržní ekonomiky. Určitá míra nezaměstnanosti je pro trh práce žádoucí, pokud ale trvá dlouhodobě, může se stát ekonomickým problémem. Dlouhodobá nezaměstnanost zatěžuje hospodářství jednotlivých zemí ale i nezaměstnané osoby. Negativní dopady mohou být ekonomické, finanční, sociální ale i osobní, kdy je pro jedince nezaměstnanost závažným a tíživým problémem. Pro člověka může znamenat ztráta zaměstnání pokles životní úrovně, ztrátu kontaktů, vztahů ale především člověk ztrácí ekonomickou jistotu do budoucna. Negativní dopady se odráží na zdraví člověka a jeho psychice. Tato stresová situace může člověka zavést až k závislosti na alkoholu či drogách. Lidé, kteří přijdou o zaměstnání, se vyznačují rozdílným věkem, pohlavím, kvalifikací, bydlištěm a samozřejmě rozdílnými zkušenostmi a dovednostmi. Nezaměstnanost je různě definována, obecně lze ale říci, že se jedná o převis nabídky práce nad její poptávkou.

Podstatné je zjistit příčinu nezaměstnanosti, aby se jí dalo lépe předcházet. Mezi příčiny nezaměstnanosti lze uvést zákonně stanovenou výši minimální mzdy, hospodářský cyklus, rychlý vývoj ekonomiky, rozvoj technologií a taktéž nízkou mobilitu zaměstnanců. Současná doba se vyznačuje jistou automatizací, a tak jsou lidé mnohokrát nahrazeni stroji. Člověk je v takové situaci nadbytečný a z práce je propuštěn.

V současné době lze pozorovat řešení odlišnosti nezaměstnanosti v jednotlivých krajích pomocí projektů a nástrojů politiky zaměstnanosti. Nezaměstnanosti lze předcházet prostřednictvím aktivní politiky zaměstnanosti v podobě vytváření nových pracovních míst, pomocí rekvalifikací, veřejně prospěšných prací, příspěvků v době částečné nezaměstnanosti apod. Dalším z hlavních procesů, který by mohl napomoci státům ke snížení nezaměstnanosti patří Evropa 2020. Hlavním cílem této strategie je dosáhnout hospodářského růstu a větší zaměstnanosti.

Ačkoliv nezaměstnanost zatěžuje obyvatele celorepublikově mnoho let, pro bližší zkoumání bylo vybráno období v letech 2007–2017. Vývoj nezaměstnanosti ve zmíněných jedenácti letech je popsán a porovnáván mezi jednotlivými kraji České republiky. Záměrně se blíže zkoumají dva kraje s nejnižší nezaměstnaností a dva kraje s nejvyšší nezaměstnaností. Dlouhodobě vykazuje nejnižší míru nezaměstnanosti Hlavní město Praha, a to díky své atraktivní lokalitě a taktéž díky široké nabídce pracovních míst a příležitostí.

Druhý kraj s nejnižší nezaměstnaností je kraj Středočeský. Naopak nejvyšší nezaměstnanost je v kraji Ústeckém. Problémem je zde nevyvážená vzdělanostní i sociální struktura obyvatelstva a také horší dopravní dostupnost, která znemožňuje lidem dojíždění za prací. Za Ústecký kraj se zařadil kraj Moravskoslezský, kde je vyšší nezaměstnanost spojena s charakterem průmyslového odvětví, neboť právě pokles těžebního a hutnického průmyslu ovlivňuje v posledních letech situaci na trhu práce v tomto kraji.

Na základě predikovaných hodnot by ve všech těchto krajích měl pokračovat klesající trend nezaměstnanosti. Avšak v současné době je míra nezaměstnanosti na nižších hodnotách, než generují trendové funkce, a to je dáno tím, že v současné době se míra nezaměstnanosti výrazně vychyluje od tendru, tudíž lze do budoucna očekávat korekci směrem nahoru.

V České republice se nezaměstnaností zabývá Ministerstvo práce a sociálních věcí. Ve spolupráci s úřady práce pomáhají uchazečům o práci pro ně najít vhodné pracovní místo. Cílem je snižovat dlouhodobou nezaměstnanost, která je zatěžující nejen pro ekonomiku ale především pro samotného jedince, který je bez práce. Krátkodobá nezaměstnanost není až tak relevantním problémem a mnohokrát může být i prospěšná, jelikož napomáhá zvyšovat společenskou efektivnost díky snaze uchazečů rozšířit svou kvalifikaci a atraktivnost na trhu práce. Nicméně čím delší dobu nezaměstnanost trvá, tím více si lidé zvykají na skromnější žití z podpor a ztrácí motivaci k hledání pracovního místa. Instrukce, zabezpečující státní politiku se snaží dosáhnout rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních příležitostech.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat a zhodnotit vývoj nezaměstnanosti v České republice v letech 2007–2017. Podstatnou částí diplomové práce je komparace nezaměstnanosti dvou krajů s nejnižší a dvou krajů s nejvyšší nezaměstnaností a návrh určitých řešení, opatření a kroků, které by těmto krajům mohly pomoci snížit nezaměstnanost. Práce má objasnit problematiku nezaměstnanosti a vysvětlit jednotlivé pojmy, které s daným tématem úzce souvisí. V závěru je stanovena predikce obecné míry nezaměstnanosti pro vybrané kraje.

2.2 Metodika

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí. První část je teoretická a vychází ze studií literatury, odborných článků a dalších zdrojů, ať už v tištěné nebo elektronické podobě.

V praktické části jsou získána data prostřednictvím Českého statistického úřadu, Eurostatu a Ministerstva práce a sociálních věcí. V této části je pro lepší přehlednost využito tabulek a grafů. Metody k analýzám v diplomové práci jsou: regresní analýza, analýza trendových funkcí, deskriptivní a komparativní metody. Na základě syntézy teoretických poznatků a výsledků praktické části jsou interpretovány závěry diplomové práce.

3 Teoretická východiska

3.1 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost představuje jeden z největších problémů ekonomik na celém světě. Ztráta zaměstnání je pro člověka tíživým problémem, neboť tak přichází o příjem, na který byl zvyklý, s tím souvisí i ekonomická nejistota do budoucna. Člověk, který přijde o práci pociťuje zpochybnění jeho vlastních schopností, ztrácí kontakty a vztahy se svými kolegy, a to vše se nakonec může odrážet i na jeho zdraví a duševní rovnováze. (Brožová, 2003)

V současné době je tento termín jedním z nejvíce sledovaných ukazatelů naší ekonomiky. Poslední měsíce ukazují, že se nezaměstnanost dostává na historická minima od roku 1990 a že je na nejnižším zdravém bodě, nižší nezaměstnanost už by byla neefektivní. Nezaměstnanost jakožto pojem vyjadřuje stav, kdy jedinec schopný práce aktivně práci hledá, ale nemůže ji nalézt. (Buchtová, a další, 2013) (Pavelka, 2007)

Struktura obyvatelstva

Obyvatelstvo se dělí na ekonomicky aktivní (pracovní síla) a na ekonomicky neaktivní obyvatelé.

Do skupiny ekonomicky aktivních obyvatel spadají jak zaměstnaní, tak nezaměstnaní.

Zaměstnaní

- osoba starší 15ti let, která má placené zaměstnání, nebo je zaměstnána ve vlastním podniku
- osoba, která práci má ale momentálně nepochybně (je na dovolené či v krátkodobé pracovní neschopnosti)

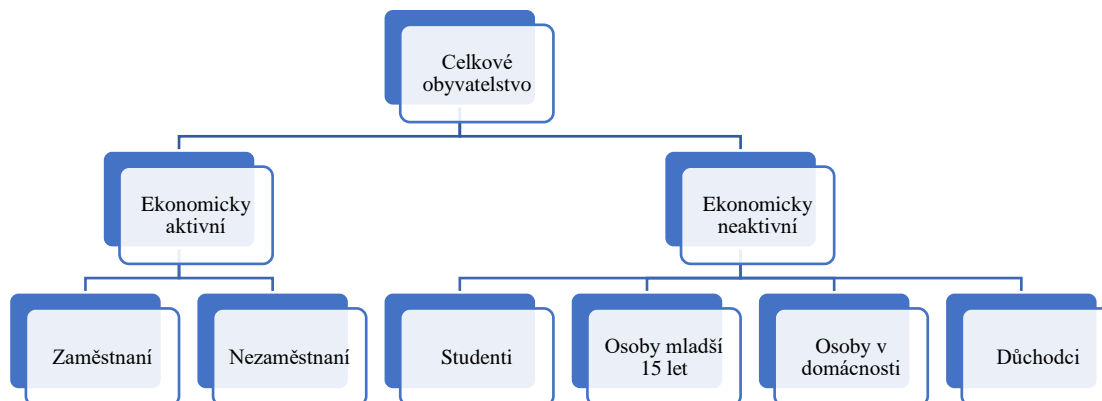
Nezaměstnaní

- člověk starší 15ti let, který není zaměstnaný ani sebezaměstnaný, aktivně hledá práci přes úřad práce či inzeráty a je v krátkém čase (do 14 ti dnů) ochotný nastoupit do práce

Do skupiny ekonomicky neaktivních obyvatel patří studenti, osoby mladší 15ti let, osoby v domácnosti a lidé v důchodu. (Brožová, 2003) (Pavelka, 2007)

Obrázek 1 Struktura obyvatelstva

Zdroj: Vlastní zpracování dle Brožové 2003; Pavelky, 2007

3.2 Vztah mezi nezaměstnaností a inflací – Phillipsova křivka

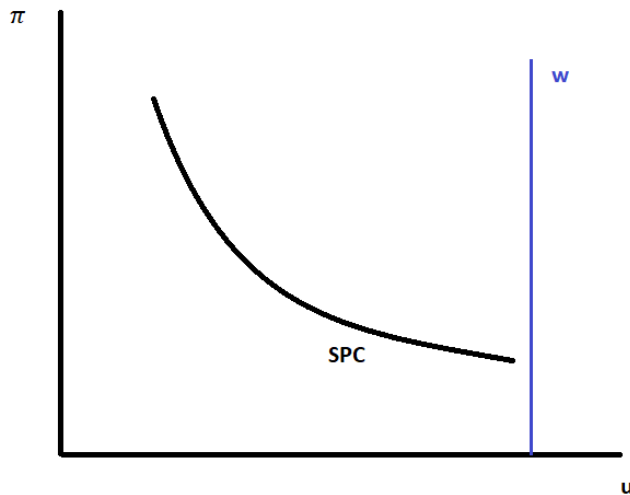
Phillipsova křivka zachycuje negativní vztah mezi cenovou inflací a mírou nezaměstnanosti. Phillipsova křivka se rozlišuje na krátkodobou a dlouhodobou.

Krátkodobá Phillipsova křivka (SPC)

Krátkodobá Phillipsova křivka je doplněna o míru růstu mezd. Firmy zvyšují ceny dle toho, jak jim rostou náklady, a tím vyvolávají růst inflace. Mzdy tvořící podstatnou část nákladů způsobují, že cenová hladina roste souběžně s růstem mezd. SPC znázorňuje nepřímou úměru mezi inflací a nezaměstnaností. Z jejího průběhu vyplývá, že s rostoucí mírou nezaměstnanosti dochází k poklesu tempa růstu mezd a tím i cen, jelikož cenový růst je firmami odvozován právě od mzdového růstu. Naopak pokud je míra nezaměstnanosti klesající vyvolá rostoucí mzdovou a následně i cenovou inflaci.

Phillipsova křivka je klesající pouze v krátkém období obrázek č. 2, v dlouhém období je její sklon svislý. (Vlček, 2016)

Obrázek 2 Krátkodobá Phillipsova křivka

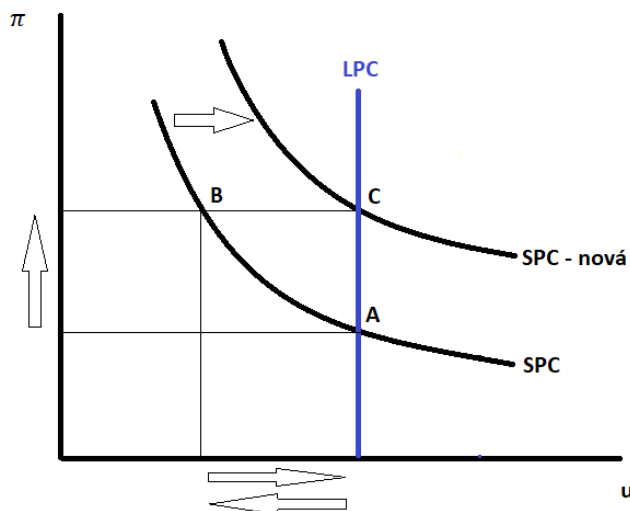
SPC - krátkodobá Phillipsova křivka
 π - míra inflace (%)
 u - míra nezaměstnanosti (%)
 w - roční vzestup mezd (%)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Vlčka, 2016

Dlouhodobá Phillipsova křivka (LPC)

„Volba mezi mírou nezaměstnanosti a mírou inflace je možná pouze v krátkém období. V dlouhém období se nezaměstnanost nachází vždy na své přirozené míře a míra inflace akceleruje. Dlouhodobá Phillipsova křivka má tvar vertikální přímky na úrovni přirozené míry nezaměstnanosti. Znamená to, že nedobrovolná nezaměstnanost neexistuje a nezaměstnanost je pouze dobrovolná a frikční.“ (Vlček, 2016)

Obrázek 3 Dlouhodobá Phillipsova křivka

SPC - krátkodobá Phillipsova křivka
 π - míra inflace (%)
 u - míra nezaměstnanosti (%)
LPC - dlouhodobá Phillipsova křivka

Zdroj: Vlastní zpracování dle Vlčka, 2016

3.3 Okunův zákon

Arthur Okun se pokusil kvantifikovat závislost mezi produktem a nezaměstnaností v roce 1962. Spíše než o zákon, se ale jedná o statistickou pravidelnost, kterou A. Okun vypořádal. Zjistil, že pokud se skutečná nezaměstnanost odchýlí od přirozené míry nezaměstnanosti o 1 %, tak se produkt odchýlí od tohoto potenciálního produktu o 2 %.

(Holman, 2018)

$$c(u - u^*) = \frac{Y^* - Y}{Y^*}$$

c – koeficient lineární závislosti

u – skutečná míra nezaměstnanosti

u^* – přirozená míra nezaměstnanosti

Y – skutečný produkt

Y^* – potenciální produkt (Brčák, a další, 2010)

3.4 Způsoby měření nezaměstnanosti

Abychom mohli nezaměstnanost měřit, je potřeba si upřesnit jakých skupin obyvatel se týká. Jak už bylo řečeno, obyvatelstvo se dělí na ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní obyvatelé. Souhrnně lze říci, že je obyvatelstvo v produktivním věku. Pro měření trhu práce a nezaměstnanosti jsou nejvíce využívány tyto ukazatele:

- míra nezaměstnanosti
- podíl nezaměstnaných osob
- míra ekonomické aktivity

Míra nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti je nejčastěji využívaným ukazatelem pro měření nezaměstnanosti. Jurečka (2017) ji definuje jako podíl počtu nezaměstnaných osob k ekonomicky aktivním osobám (součet zaměstnaných a nezaměstnaných osob), vyjádřeno v procentech. (Jurečka, 2017)

$$\text{míra nezaměstnanosti} = \frac{\text{počet nezaměstnaných osob}}{\text{počet ekonomicky aktivních osob}} * 100$$

V České republice je míra nezaměstnanosti propočítávána Českým statistickým úřadem, jedná se o nezaměstnanost registrovanou, která se může od skutečné zaměstnanosti mírně odlišovat. Míra nezaměstnanosti byla v prosinci 2017 2,4 % a meziročně se snížila o 1,3 procentního bodu. U mužů byla míra nezaměstnanosti 2,0 % a u žen byla 2,9 %. Česká republika má jednu z nejnižších hodnot míry nezaměstnanosti společně s Německem, Maďarskem, Spojeném království a Maltou. Naopak nejvyšší míra nezaměstnanosti je ve státech jižní Evropy. Těmito státy jsou Řecko, Španělsko, Itálie, Kypr a Chorvatsko. (ČSÚ – Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity – prosinec 2017, cit. online 2019-10-17)

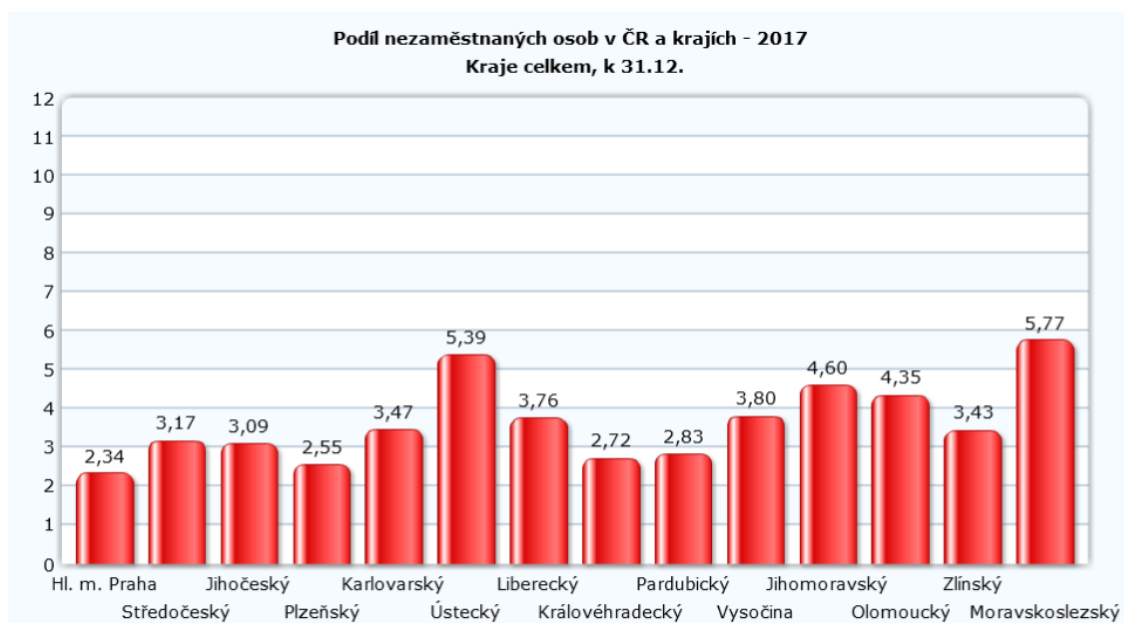
Podíl nezaměstnaných osob

V lednu 2013 nahradil tzv. registrovanou míru nezaměstnanosti ukazatel s názvem podíl nezaměstnaných osob, který je využíván Ministerstvem práce a sociálních věcí. Lze jej vypočítat jako poměr mezi počtem dosažitelných uchazečů o práci, kteří jsou evidováni na úřadech práce (ve věku 15–64 let) a počtem osob v produktivním věku. Podíl nezaměstnaných osob se využívá především pro podrobnější analýzy na úrovni regionálního srovnávání. (MPSV – Změna metodiky ukazatele registrované nezaměstnanosti, cit. online 2019-09-26)

$$\text{podíl nezaměstnaných osob} = \frac{\text{dosažitelní uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP}}{\text{počet osob v produktivním věku}} * 100$$

Dle Českého statistického úřadu ke dni 31. 12. 2017 byl nejnižší podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15 až 64 let v Praze (2, 34 %), Plzeňském kraji (2, 55 %), Královéhradeckém kraji (2, 72 %) a v kraji Pardubickém (2, 83 %). Naopak nejvyšší podíl byl zaznamenán v kraji Moravskoslezském (5, 77 %), Ústeckém (5, 39 %) a Jihomoravském (4, 60 %). (ČSÚ – Podíl nezaměstnaných osob v ČR a krajích – 2017, cit. online 2019-10-17)

Obrázek 4 Podíl nezaměstnaných osob v krajích ČR k 31. 12. 2017 (v %)

Zdroj: ČSÚ, cit. online 2019-10-17

Míra ekonomické aktivity

Posledním ukazatelem, který slouží pro popisování trhu práce a nezaměstnanosti je míra ekonomické aktivity. Je dána jako poměr počtu ekonomicky aktivních obyvatel k obyvatelstvu v produktivním věku.

$$\text{míra ekonomické aktivity} = \frac{\text{počet ekonomicky aktivních osob}}{\text{obyvatelé v produktivním věku}} * 100$$

Míra ekonomické aktivity k prosinci 2017 dosáhla 76, 2 % a oproti prosinci 2016 se zvýšila o 0,4 procentního bodu. (ČSÚ – Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity – prosinec 2017, cit. online 2019-10-17)

3.5 Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání

Uplatnění člověka na trhu práce je ovlivněno řadou charakteristik. Jsou určité skupiny lidí, kteří se řadí k těm, u nichž je větší riziko ztráty zaměstnání. Jedná se například o osoby s nedostatečným vzděláním, vyšším věkem či odlišnou rasou, pro něž je obtížnější si vhodnou pracovní pozici nalézt.

Buchtová (2002) rozděluje rizikové skupiny na:

- mladší věkové skupiny do 30 let
- starší lidé
- ženy
- zdravotně postižení lidé
- lidé bez kvalifikace
- romské etnikum (Buchtová, a další, 2002)

Mladší věkové skupiny do 30 let

Do této skupiny patří absolventi vysokých a středních škol, kteří dokončili své vzdělání a hledají si první zaměstnání. Znevýhodnění jsou svými nedostatečnými zkušenostmi a praxí, která je téměř všude vyžadována. Dalším problémem bývá nedostatek základních pracovních návyků a užitečných kontaktů, které by jim napomohly s prvním zaměstnáním a lepší orientací na trhu práce. Přestože jsou mladiství lidé více flexibilnější, zaměstnavatelé si raději vyberou starší osoby s více zkušenostmi a praxí. Nezaměstnanost mladistvých může přivést spousty psychologických problémů, a pokud si člověk nenajde zaměstnání v určitém čase může to vést k neschopnosti pracovat do budoucna. Nadále může být člověk vyčleňován ze společnosti a ztrácí pracovní harmonogram a návyky. (Buchtová, a další, 2002) (Kuchař, 2007)

Starší lidé

Tato skupina osob spadá do kategorie vyššího středního a seniorského věku (45 až 65 let). Pro zaměstnavatele je tato skupina lidí brána spíše jako „horší investice“ na druhé straně se najde i několik výhod lidí v tomto věku. Překážkou u těchto lidí je nedostatečná ochota se učit novým věcem, nepostačující počítačová a technologická gramotnost, horší jazyková vybavenost apod. Starší osoby jsou v práci pomalejší, méně vytrvalí, bývají náchylnější k nemocem a celkově jsou na tom fyzicky hůře a oproti mladistvým jsou méně flexibilní. Na druhou stranu je u nich výhodou jejich dlouholetá praxe, pro kterou jsou zaměstnavatelé často ochotni je na pracovní pozici přijmout. Tito lidé jsou často k firmě loajální, stabilní a jsou ochotni vytrvat i přes určité překážky, protože v tomto věku například zabezpečují rodiny a uvědomují si potřebu pravidelného příjmu. Jelikož mají už další

pracovní zkušenosti, zkušenosti se ztrátou zaměstnání a uvědomují si, že spadají do rizikové skupiny, nemají tolik požadavků a nároků na kvalitu práce a finanční ohodnocení. To pro zaměstnavatele představuje určité výhody, jelikož sice zaměstnává staršího člověka, méně flexibilního ale na druhou stranu je loajální, stabilní a zaměstnává ho za nižší mzdu. (Buchtová, a další, 2002)

Ženy

Postavení žen a mužů na trhu je i dnes ovlivněno tradičním pojetím společenských rolích. Role ženy spočívá ve vedení chodu domácnosti, hospodyňky a pečovatelky o děti, zatímco muž zabezpečuje rodinu po stránce finanční. Ženy jsou na pracovním trhu postaveny do horší pozice především proto, že na ně zaměstnavatelé pohlíží jako na budoucí matky, které opustí zaměstnání z důvodu odchodu na mateřskou dovolenou, posléze doma budou zůstat s nemocnými dětmi, vodit je do školky/školy a skloubit pracovní nasazení a mateřské povinnosti je časově náročné. Řešením může být zkrácený pracovní úvazek, či práce z domova, bohužel ne každá pracovní pozice toto umožňuje. Přesto zaměstnavatelé raději přijmou muže, jakožto živitele rodiny než ženu, u které se obávají častých pracovních absencí. (Buchtová, a další, 2002)

Zdravotně postižení lidé

Osoby se zdravotním postižením mají na trhu mnohem menší šanci se uplatnit. Délka evidence na úřadu práce je u těchto lidí několikanásobně vyšší než u zdravých jedinců. Postižení lidé mají problém zapadnout do běžného pracovního tempa s ostatními zaměstnanci. Dalšími problémy u těchto lidí je jejich psychika a finanční situace. V ojedinělých případech může být handicap problémem kdekoliv člověka zaměstnat. Přestože lidé pobírají invalidní důchody či další sociální zabezpečení, není to pro ně natolik dostatečné, aby tím zajistili všechny své potřeby. Napomoci pak může rodina, pro kterou je stejně tak situace komplikovaná jak po stránce finanční, tak psychické. (Buchtová, a další, 2002) (Mareš, 1994)

Lidé bez kvalifikace

Spadají sem lidé, kterým chybí kvalifikace a dále sem spadají lidé se základním vzděláním. Tato skupina lidí má největší zastoupení ve struktuře dlouhodobě nezaměstnaných a v České republice by to mohlo být až kolem třetiny všech nezaměstnaných. Patří sem lidé, kteří se o práci nezajímají nebo kteří nemají předpoklady k vykonávání zaměstnání, dále lidé propouštění z nápravných zařízení, alkoholici a recidivisté. Dnešní doba, která přináší různé nové technologie a stroje, vyčleňuje tyto pracovníky s nízkou kvalifikací. Lidé jsou z práce propouštěni a jsou nahrazováni stroji. (Buchtová, a další, 2002)

Romské etnikum

Důvodem časté nezaměstnanosti u Romů je nedostatečná kvalifikace. Romští spoluobčané mají častokrát jen základní vzdělání, občas jsou i bez základního vzdělání a o další kvalifikaci nejeví zájem. Žijí v uzavřených komunitách podle svých kulturních hodnot a nesnaží se jinak začlenit do společnosti. U romských občanů dochází často k sociálnímu napětí a problémům, kterými jsou vyšší kriminalita a závislost na sociálních dávkách. Často jsou nezaměstnaní z důvodu nízké kvalifikace a samotné neochoty pracovat. Pro zaměstnavatele je obtížné tyto lidi začlenit na trh práce a zájem o ně nejeví. Romové potom dlouhodobě pobírají sociální dávky a žijí z podpor od státu a práci si vůbec nehledají. (Buchtová, a další, 2002) (Kuchař, 2007)

3.6 Druhy a další typy nezaměstnanosti

„Při hodnocení údajů o nezaměstnanosti v dané ekonomice není důležitá samotná její míra, nýbrž i její struktura, zejména z hlediska délky trvání nezaměstnanosti, jejího regionálního rozložení nebo dopadu na jednotlivé skupiny obyvatelstva.“ (Jurečka, 2017)

Nezaměstnanost lze rozdělit na 4 hlavní typy dle příčiny vzniku – frikční, strukturální, cyklickou a sezónní. Dále lze nezaměstnanost rozlišit dle dobrovolnosti a délky trvání. Mareš (1994) rozlišuje nezaměstnanost skrytou, neúplnou a nepravou.

Obrázek 5 Typy nezaměstnanosti

Zdroj: Vlastní zpracování dle Mareše, 1994

Frikční

Dle Mareše (1994) se v každém okamžiku na trhu práce ocitá na straně nabídky spousta lidí bez placené práce, a to z důvodů mobility pracovníků, neustálými přesuny osob, které jsou často dobrovolné a jsou motivovány vlastními potřebami či potřebami ekonomického vývoje. Jedná se tedy o nezaměstnanost dočasnou, dobrovolnou a nebývá spojována s nedostatkem pracovních míst na trhu práce. Řadí se sem lidé, kteří dobrovolně opustili své pracovní místo a hledají si práci lépe placenou, lidé, kteří opustili své bydliště a shání práci na jiném místě či studenti po škole, kteří hledají své první zaměstnání. (Mareš, 1994)

Frikční nezaměstnanost není chápána jako závažný problém, jelikož se jedná o přirozený pohyb pracovních sil. Označuje se jako nezaměstnanost krátkodobá (do 3 měsíců) a nezaměstnaní obvykle v krátkém časovém horizontu nacházejí svá uplatnění. Tento druh nezaměstnanosti bývá označován jako fluktuační nezaměstnanost. (Kotýnková, a další, 2003) (Mareš, 1994)

Strukturální

Mareš (1994) uvádí strukturální nezaměstnanost jako závažnější problém pro ekonomiku státu. U strukturální nezaměstnanosti dochází k nesouladu mezi poptávkou na trhu práce a osobami, které se snaží na trhu práce sehnat zaměstnání. Patří sem lidé především vyššího věku, kteří mají nízkou kvalifikaci nebo nedostatečné zkušenosti

a dovednosti. Strukturální nezaměstnanost se vyznačuje především tím, že nezaměstnaní na trhu práce práci sice nalézají ale nemají k ní potřebnou kvalifikaci. Vzniká tak vyšší procento nezaměstnanosti osob s určitou kvalifikací, kterou není trh práce schopen absorbovat, a naopak vzniká vyšší poptávka po kvalifikaci, která není na trhu práce nabízena v dostatečném rozsahu. (Mareš, 1994)

Kotýnková a Němec (2003) dávají za hlavní příčiny této nezaměstnanosti prostorovou imobilitu pracovních sil, která způsobuje nerovnováhu na regionálním trhu práce. Taktéž zmiňují pokles poptávky po pracovních silách kvůli technickým a technologickým změnám, které nahrazují lidskou práci (technologická nezaměstnanost). (Kotýnková, a další, 2003)

Cyklická

Cyklická nezaměstnanost je spojena s hospodářským cyklem v konkrétní ekonomice. V období recese dochází ke zvyšování této nezaměstnanosti, v opačném případě ve fázi expanze nezaměstnanost klesá. Délka trvání je ovlivněna délkou cyklu, ve kterém se ekonomika aktuálně nachází. Tato nezaměstnanost má negativní dopad na celou ekonomiku plošně, napříč všemi sektory národního hospodářství a oproti strukturální nezaměstnanosti ji nelze řešit rekvalifikacemi ani migrací pracovníků. (Jurečka, 2017)

Sezónní

Jedná se o nezaměstnanost krátkodobou a vyskytuje se v odvětvích, která jsou ovlivněna ročním obdobím, zejména klimatickými podmínkami a počasím. Tato nezaměstnanost se týká především odvětvích jako je zemědělství, stavebnictví či cestovní ruch. Lidé jsou zaměstnáni jen přes určitou sezónu, pak jsou bez práce nebo přijímají práci jinou. Sezónní nezaměstnanost lze označit jako nezaměstnanost dobrovolnou. (Kotýnková, a další, 2003)

Další typy nezaměstnanosti můžeme rozdělit dle dobrovolnosti (dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost), dle délky trvání (krátkodobá a dlouhodobá nezaměstnanost) a na samostatné typy, kam spadá nezaměstnanost skrytá, nepravá a neúplná zaměstnanost.

Dobrovolná nezaměstnanost

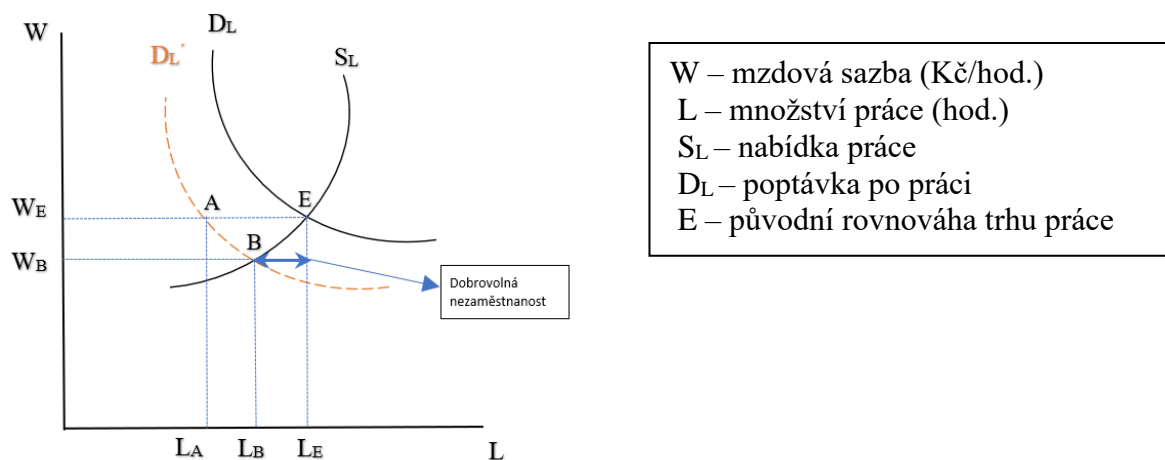
Dobrovolně nezaměstnaní nepřijímají pracovní místa, která nejsou platově ohodnocena, tak jak by si představovali. Z tohoto důvodu nemohou práci sehnat, a tak se říká, že jsou nezaměstnaní dobrovolně. Lidé, kteří chtějí pracovat a stále nemohou práci dle svých vizí sehnat se requalifikují a snaží se proniknout do jiného pracovního odvětví. Naopak jsou zde i lidé, kteří se hlásí na úřadu práce a upřednostňují život ze sociálních dávek. Problém nastává v sociálním systému, jestliže jsou podpory státem příliš vysoké, nezaměstnaných přibývá, jelikož nemají potřebu si hledat zaměstnání, nadále žijí z podpor a motivaci k nalezení práce ztrácejí. (Brožová, 2003)

Dle Samuelsona (1995) může být dobrovolná nezaměstnanost i pozitivní, a poukazuje na omyl v chápání nezaměstnanosti. Při určité výši nezaměstnanosti může i přes to ekonomika dosahovat výkonu na vrcholu efektivnosti. Dobrovolně nezaměstnaní mohou dávat přednost studiu, jiným přínosným aktivitám, mohou být nezaměstnaní frikčně a přecházet z vysoké školy do svého prvního zaměstnání, může jít o matky či otce, kteří dobrovolně opustili své zaměstnání, aby mohli pečovat o své malé děti. Lidé se odlišují ve svých schopnostech a dovednostech a zkouší různé druhy zaměstnání. To obohacuje jednak osoby, které práci hledají a získávají tak nové zkušenosti ale i firmy kterým pracovník dodává potřebné informace o přehledu kvality pracovníků na pracovním trhu.

Dobrovolná nezaměstnanost může být poměrně dobře efektivní a její existence může napomáhat maximalizaci čistého ekonomického blahobytu či GNP země. (Samuelson, a další, 1995)

Obrázek č. 6 popisuje vznik dobrovolné nezaměstnanosti. Pokles poptávky po práci z D_L na D_L' vyvolal pokles zaměstnanosti z L_E na L_A . Konkurence mezi nezaměstnanými vede při hledání práce k poklesu mzdy z W_E na W_B a zaměstnanost se zvyšuje na L_B (ne však na L_E , jelikož při nižší mzdě zůstane část lidí dobrovolně nezaměstnaná. (Holman, 2005)

Obrázek 6 Dobrovolná nezaměstnanost

Zdroj: Vlastní zpracování dle Jurečky, 2017

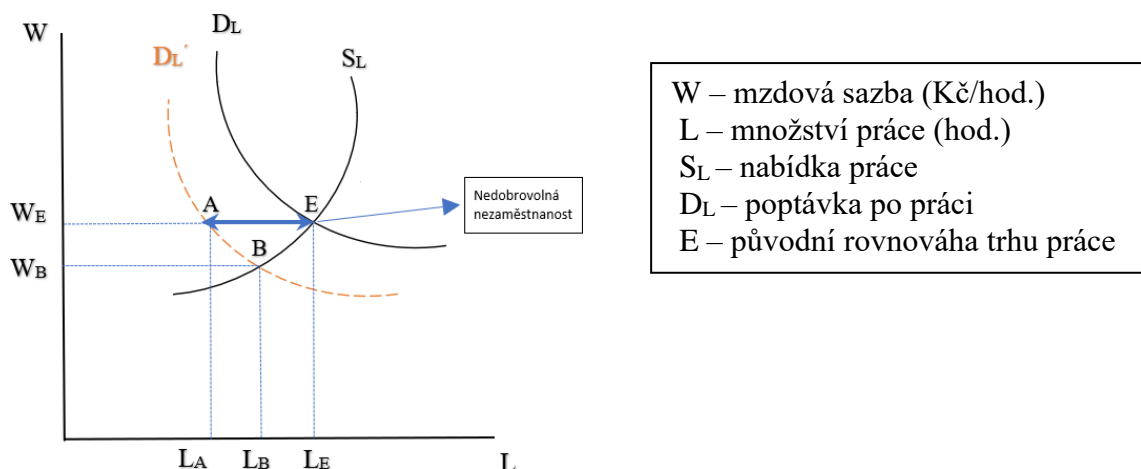
Nedobrovolná nezaměstnanost

Nedobrovolně nezaměstnaní hledají práci a jsou ochotni pracovat i za mzdu, která na trhu převládá. Dokonce někteří by byli ochotni pracovat i za nižší mzdu ale přesto zaměstnání nemohou najít. V případě této nezaměstnanosti nabídka práce převyšuje poptávku po práci. (Brožová, 2003)

Příčinou této nezaměstnanosti mohou být například odbory, které brání poklesu mezd, což je v určitých případech na škodu. Dále to může být uzákoněná minimální mzda, která je závazná a všichni zaměstnavatelé se jí musí řídit. To může způsobit nezaměstnanost u profesí, kde není potřeba zvlášť vysoká kvalifikace a mzdy jsou velmi nízké. Může se to týkat i studentů po škole, kteří hledají práci, ovšem nemají praxi, zaměstnavatel jim nabídne nízkou nástupní mzdu, s tím, že po zaučení a zapracování se mzda bude navyšovat. (Holman, 2010)

Při srovnání dobrovolné a nedobrovolné nezaměstnanosti je pro člověka náročnější nezaměstnanost nedobrovolná, jelikož by člověk chtěl pracovat, dokonce i za nižší mzdu, než která převládá na trhu, a přesto si práci najít nemůže. To je pro člověka frustrující, převládají u něj pocity beznaděje a neschopnosti. Zatímco dobrovolně nezaměstnaný člověk by práci mít mohl ale odmítá jí z důvodu nedostatečného platového ohodnocení. Odlišit tyto dva typy nezaměstnanosti je velmi obtížné, jak dobrovolně, tak nedobrovolně nezaměstnaní se registrují na úřadech práce, pobírají podpory v nezaměstnanosti a při tom se snaží najít zaměstnání nové. (Holman, 2005)

Obrázek 7 Nedobrovolná nezaměstnanost

Zdroj: Vlastní zpracování dle Holmana, 2011

Obrázek č. 7 popisuje vznik nedobrovolné nezaměstnanosti. Pokles poptávky po práci z D_L na D'_L vyvolává pokles zaměstnanosti z L_E na L_A . Pokud mzda neklesne vzniká nedobrovolná nezaměstnanost v rozsahu $L_A - L_E$, protože firmy zaměstnají jen L_A lidí, zatímco práci hledá L_E lidí. (Holman, 2005)

Zdali je nezaměstnanost závažným společenským problémem, to závisí na délce jejího trvání. Dle toho můžeme rozdělit nezaměstnanost na krátkodobou a dlouhodobou.

Krátkodobá nezaměstnanost

Krátkodobá nezaměstnanost nevytváří závažné problémy v ekonomice ani u pracovníků. Jde zde o čas, který potřebuje nezaměstnaný při hledání nové práce, která odpovídá jeho dovednostem a schopnostem. Tato nezaměstnanost trvá do jednoho roku. (Brožová, 2003)

Dlouhodobá nezaměstnanost

Dlouhodobá nezaměstnanost závažným ekonomickým a sociálním problémem je. Pokud se nezaměstnaným nedaří dlouhou dobu najít pracovní místo, dostávají se do ekonomických obtíží, jejich životní úroveň klesá a mohou se dostat do existenčních problémů. Tyto problémy pak způsobují člověku další sociální a psychologické nesnáze, kdy člověk ztrácí společenské a sociální vztahy, a především ztrácí důvěru ke svým

schopnostem. Velké ztráty působí i v ekonomice jako celku: nižší produkt, nižší úspory, nižší daně, devalvace lidského kapitálu atd. (Brožová, 2003)

„Dlouhodobá nezaměstnanost může přetrvávat v období dlouhotrvající hospodářské deprese. Pokud oživení ekonomiky dlouho nepřichází, nevytvářejí se nová pracovní místa a nezaměstnaní nemohou pracovní místo najít, protože těch je méně, než je pracovníků nabízejících práci.“ (Brožová, 2003)

Další příčinou dlouhodobé nezaměstnanosti může být výše podpory. Jak již bylo zmíněno, lidé si zvyknou na skromnější žití z podpor a ztrácí motivaci k hledání si zaměstnání. Problém pak nastává, pokud si nezaměstnaný po delší době začne hledat práci. Firmy při výběru nových uchazečů odrazuje fakt, že byl dotyčný dlouho nezaměstnan, a tím mohl ztratit svou odbornost, pracovní harmonogram a další pracovní návyky. Chuť zaměstnat takového člověka je mezi firmami minimální. (Brožová, 2003) (Buchtová, a další, 2013)

Z hlavního hlediska lze nezaměstnanost rozlišit dle příčin vzniku, dobrovolnosti a délky trvání. Mareš (1994) dále rozlišuje nezaměstnanost skrytou, neúplnou a nepravou.

Skrytá nezaměstnanost

Do skryté nezaměstnanosti se řadí lidé, kteří práci nemají a zároveň nejsou registrovaní na úřadu práce. V případě vhodné pracovní nabídky by jí však přijali. Zástupci této skupiny na trh práce rezignovali. Patří sem ženy, které nastoupily cíleně na mateřskou dovolenou, mladé ženy či mladiství. (Mareš, 1994)

Neúplná zaměstnanost

Neúplnou zaměstnanost tvoří pracovníci, kteří jsou nuceni přijímat práci na snížený úvazek, nebo práci, která neodpovídá jejich kvalifikaci, schopnostem a dovednostem. Nejčastějším příkladem bývá zkrácená pracovní doba či sdílené pracovní místo dvěma a více osobami. Cílem této formy nezaměstnanosti je zavedení čtyřdenního pracovního týdne. Díky snížení pracovních hodin se trh práce snaží přilákat co nejvíce mladých a nezaměstnaných lidí. Neúplná zaměstnanost je chápána jako omezení pracovních práv a vnučení horších pracovních podmínek. Výhodná je pro zaměstnavatele, jelikož znamená snížení mzdových nákladů a větší flexibilitu zaměstnanců. (Mareš, 1994)

Nepravá nezaměstnanost

Jedná se především o nezaměstnané, kteří práci nehledají a práci nabízenou odmítají. Tento typ nezaměstnanosti je pro stát velmi závažným problémem. Nezaměstnaní lidé žijí ze sociálních dávek a snaží se vyčerpat v plné výši podpory v nezaměstnanosti. Řadí se sem i osoby, které se na úřadech práce registrují, ale pracují nelegálně a tím pádem se podílí na šedé ekonomice. (Mareš, 1994)

3.7 Příčiny a dopady nezaměstnanosti

Vysoká nezaměstnanost způsobuje negativní dopady pro společnost a pro hospodářství státu. Pokud je nezaměstnanost příliš vysoká, dochází k mrhání zdroji a důchody lidí jsou nízké. Toto období a ekonomické obtíže ovlivňují emoce lidí a rodinný život. Při poklesu příjmů ve společnosti, dochází u lidí ke stresu a frustraci. Pro národní hospodářství to znamená určitou ztrátu cenných zdrojů. Od inflace, která postihuje celou společnost se dopad nezaměstnanosti liší tím, že postihuje jen určité lidi. Důsledky nezaměstnanosti mohou být ekonomické či sociální. (Samuelson, a další, 1995) (Jurečka, a další, 2013)

Mezi příčiny nezaměstnanosti se řadí zákoně stanovená výše minimální mzdy, která brání podnikům zneužívat jejich sílu a vyplácet příliš nízké mzdy. Dále je to systém sociálních podpor, který díky svým vysokým sociálním dávkám demotivuje nezaměstnané k hledání si práce. Jako poslední lze zmínit zákoník práce, který oproti jiným zemím značně chrání zaměstnance a jeho práva. (Jurečka, a další, 2013) (Tvrdý, a další, 2007)

Minimální mzda

Jednou z hlavních příčin nezaměstnanosti je minimální mzda, která je stanovena vládou. Jedná se o hranici vyplácení mzdy, pod kterou by zaměstnavatel neměl najímat zaměstnance. (MPSV – Vývoj průměrné a minimální mzdy, cit. online 2019-10-17)

V České republice byla minimální mzda zavedena poprvé v roce 1991 a jedná se o nejnižší možnou výši odměny v pracovněprávním vztahu. Není přitom rozhodující, zda se jedná o pracovní poměr, dohodu o provedení práce, dohodu o pracovní činnosti, či jestli je pracovní poměr na dobu určitou nebo na dobu neurčitou. Na minimální mzdu je nárok v každém jednotlivém pracovním vztahu. V tabulce č. 1 lze vidět vývoj minimální mzdy

v České republice od roku 2007 až do roku 2017. V roce 2017 minimální mzda pro týdenní pracovní dobu 40 hodin činila 11 000 Kč za měsíc nebo 66,00 Kč na hodinu. (MPSV – Vývoj průměrné a minimální mzdy, cit. online 2019-10-17)

Tabulka 1 Vývoj částek minimální mzdy v České republice

Období	V Kč za měsíc	V Kč za hodinu
2007	8 000	48,10
2008	8 000	48,10
2009	8 000	48,10
2010	8 000	48,10
2011	8 000	48,10
2012	8 000	48,10
2013	8 500	50, 60
2014	8 500	50, 60
2015	9 200	55, 00
2016	9 900	58, 70
2017	11 000	66, 00

Zdroj: MPSV, cit. online 2019-10-17

Vládní politika

Vyšší nezaměstnanost může být způsobena vlivem větších sociálních jistot vytvořených vládou. Sociálně zaměřená politika zajišťuje nezaměstnaným sociální jistotu ve formě vyplácení podpor od státu, kterou dostávají každý měsíc. Část obyvatelstva tudíž raději pobírá sociální dávky a další podpory v nezaměstnanosti, než aby pracovala za nízkou mzdu, a motivaci k hledání zaměstnání ztrácí. Důsledkem toho je menší snaha a nižší zájem o hůře placenou práci. (Reformy, cit. online 2019-11-12)

Zákoník práce

Zákoník práce je dalším faktorem, který působí na nezaměstnanost. Upravuje pracovněprávní vztahy mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Jeho cílem je stanovit přesné hranice pracovně-právních vztahů. Stát zasahuje do těchto vztahů a snaží se ochraňovat zaměstnance tím, že upravuje pravomoci zaměstnavatele. Tato ochrana však

často způsobuje zaměstnavateli růst nákladů, což se projevuje na nezaměstnanosti. (Maulwurf, cit. online 2019-1017).

V České republice je zákoník práce velice obsáhlý a zaměstnavatelům ukládá až přes 400 povinností. Jedno z podstatných omezení je nemožnost rozvázání pracovního poměru bez udání důvodu a výše odstupného, které je v hodnotě minimálně dvouměsíčního průměrného výdělku. Následkem jsou pro zaměstnavatele zvýšené náklady a nemožnost narychlo propustit zaměstnance. Jelikož zaměstnavatel musí na situace na trhu rychle a pružně reagovat, nezaměstnanost se zvýší. Pokud se situace na trhu změní, zaměstnavatel potřebuje rychle propustit zaměstnance určité kvalifikace a místo něj přijmout zaměstnance nového a s jinými schopnostmi. To je zapotřebí řešit rychle a efektivně, aby byly uspokojeny potřeby zákazníků a zaměstnavateli nevznikaly zbytečné náklady. To však není v České republice možné. Podnikatel může své zaměstnance propustit z důvodu nadbytečnosti, ale vylpne pro něj náklad v podobě odstupného. (Maulwurf, cit. online 2019-1017)

Ekonomické dopady

Dopady ekonomické jsou spojovány s tím, že ekonomika neprodukuje tolik, kolik je schopna a dochází tak k mrhání a ztrátě zdrojů. Dochází k poklesu HDP, což zásadně ovlivňuje vývojové možnosti ekonomiky. Pokud je míra nezaměstnanosti vyšší než přirozená míra nezaměstnanosti, daná ekonomika vytváří méně, než může na úrovni potencionálního produktu. Tento jev vysvětluje Okunův zákon. Ekonomické důsledky to má nejen na jednotlivé obyvatele ale i na celospolečenské náklady. Důchody obyvatel se snižují, což je vede k menšímu utrácení, a to se opět negativně projevuje na národní ekonomice. (Pavelka, 2007)

Sociální dopady

Sociální důsledky mají vliv na životní úroveň a chování jednotlivých osob. Ztráta práce u lidí vyvolává stres, pocit selhání, zhoršení psychické kondice, zdravotní problémy a nejistoty do budoucna, kdy například musí zajistit rodinu. S nezaměstnaností je spojována kriminalita, alkoholismus, sebevraždy či xenofobie. Tato negativa rostou především s délkou doby, po kterou je člověk nezaměstnaný. Dlouhodobě nezaměstnaným je ten člověk, který je nezaměstnaný jeden rok a déle. Ztráta zaměstnání je pro člověka

nejednoduchá záležitost, člověk přichází o každodenní rytmus dne, pracovní návyky a kvůli tomu je pak pro zaměstnavatele málo atraktivní. (Pavelka, 2007)

3.8 Trh práce

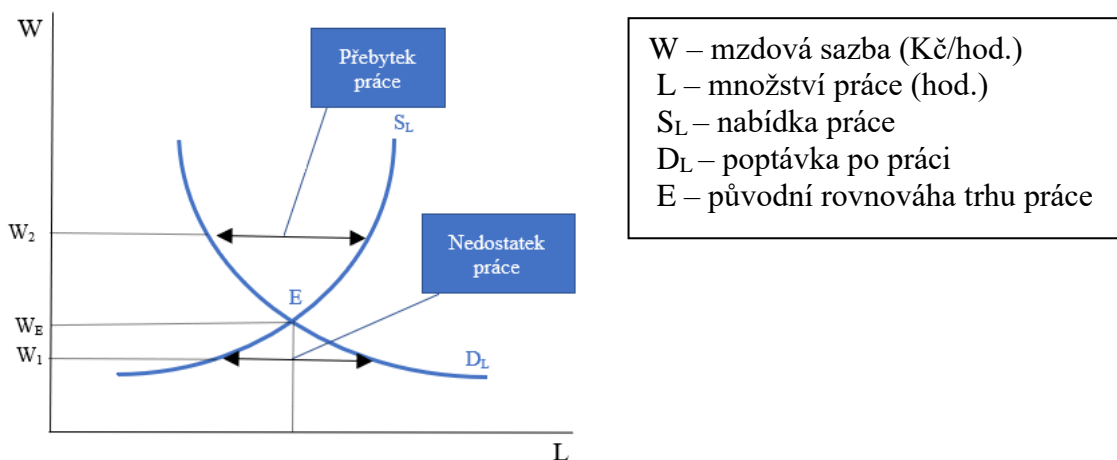
Trh práce je místo, kde se střetává nabídka pracovních míst spolu s poptávkou po práci. Pracovní pozice jsou různorodé, a tak mají lidé možnost si najít práci, která odpovídá jejich schopnostem, zkušenostem a znalostem. Dle pracovní pozice a pracovního výkonu jsou jednotlivci rozdílně platově ohodnoceni. Mzdu lze definovat jako odměnu za vykonanou práci, která je poskytnuta zaměstnanci zaměstnavatelem. Pokud je tržní mzda vyšší než rovnovážná, nastává nezaměstnanost z důvodu přebytku pracovních sil na pracovním trhu. Naopak při nižší tržní mzdě, než je rovnovážná tržní mzda, bude na trhu práce nedostatek pracovníků. (Tvrdý, a další, 2007)

O faktorech, které působí na vztah mezi poptávkou a nabídkou rozhoduje charakter tohoto trhu, jedná se hlavně o to, zda je trh dokonale či nedokonale konkurenční. Dokonale konkurenční trh spadá do oblasti čistě teoretické abstrakce a bývá východiskem pro několik modelů, které jsou poupraveny a postupně se přibližují reálnému trhu práce. „*Pokud jsou podmínky pro dokonalou konkurenci na trhu práce splněny, dochází k optimální alokaci pracovníků do firem za určité mzdy na základě teorie firmy vycházející z analýzy mezních nákladů.*“ (Tvrdý, a další, 2007) Uvolněním některého z uvedených předpokladů se dostaneme k modelům konkurence nedokonalé. (Tvrdý, a další, 2007)

Trh práce je trhem nedokonalým, a to kvůli neúplnosti informací. Osoby nejsou úplně informovány o možnosti volných pracovních míst, stejně tak podniky nemají úplné informace o nezaměstnaných, kteří práci hledají. (Tvrdý, a další, 2007)

Obrázek č. 8 znázorňuje tržní rovnováhu (bod E), která nastává v průsečíku křivky poptávky a nabídky, neboť v tomto bodě se poptávané množství právě rovná nabízenému množství, a trhu tak nevzniká přebytek ani nedostatek zboží. *Na trhu mohou vzniknout dva typy nerovnováhy. „Prvním typem je nedostatek, při něm poptávané množství převyšuje nabízené množství. Nedostatek vzniká, když je cena nižší než rovnovážná cena. Druhým typem je přebytek, při něm nabízené množství převyšuje poptávané množství. Přebytek vzniká, když je cena vyšší než rovnovážná cena.“* (Holman, 2005)

Obrázek 8 Rovnováha na trhu práce

Zdroj: Vlastní zpracování dle Holmana, 2005

Primární a sekundární trh

Primární trh soustřeďuje pracovní příležitosti, které jsou výhodnější, prestižnější, zajímavější a jsou lépe platově ohodnoceny a je zde větší pravděpodobnost růstu mezd. Zaměstnanci mají na tomto trhu možnost rozvíjet svou kvalifikaci a odbornost. Primární trh práce se vyznačuje nízkou fluktuací a pokud zaměstnanec dobrovolně pracovní místo opustí, nemá větší problém si na tomto trhu najít nové zaměstnání. (Mareš, 1994)

Sekundární trh nabízí pracovní příležitosti, které tolik prestižní nejsou a ani kvalifikační nároky zde nejsou vysoké, s tím souvisí i platové ohodnocení, které bývá nižší. Pracovníci na tomto trhu nemají téměř žádnou možnost dalšího vzdělávání či kariérního růstu. Vyskytuje se zde krátkodobá i dlouhodobá nezaměstnanost, a to z důvodu nestability pracovních příležitostí. Přechod ze sekundárního trhu na primární je téměř nemožný, jelikož zde pracovníci nemají dostatečnou kvalifikaci. (Tvrđý, a další, 2007)

Formální a neformální pracovní trh

Formální trh nabízí oficiální pracovní příležitosti a je kontrolován a regulován společenskými institucemi.

Neformální pracovní trh není kontrolován ani regulován žádnou společenskou institucí (zejména daňových úřadů). Vyskytují se zde nelegální formy podnikání vyhýbající se pracovním a daňovým zákonům (šedá ekonomika a černá ekonomika), práce načerno, aktivity spojené s domácími pracemi, samozásobitelstvím či další. (Mareš, 1994)

Interní a externí trh práce

Interní (vnitřní) trh není trhem v prvém slova smyslu, neboť v něm dochází k rozmísťování zaměstnanců za pomoci administrativních pravidel a mechanismů, které směřují k daným cílům. Tento přístup usiluje o podporu větší mobility pracovníků mezi firmami. (Mareš, 1994)

Na externím (vnějším) trhu se usiluje o podporu růstu kvalifikace pracovníků uvnitř firem. Díky tomu je možné přesouvat pracovníky uvnitř firmy. Pokud dojde ke změnám ve výrobním programu, není nutné zaměstnance propouštět a hledat nové, jelikož jejich kvalifikace odpovídá novým úkolům. (Mareš, 1994)

3.9 Politika zaměstnanosti

Politika zaměstnanosti je výsledkem činnosti státu, zaměstnavatelů, zaměstnanců a odborových organizací. Lze ji definovat jako souhrn opatření, kterými jsou utvářeny podmínky pro rovnováhu na trhu práce, správné a efektivní využívání pracovních sil a zabezpečení práva občanů na zaměstnání. Státní politika zaměstnanosti usiluje především o harmonizaci poptávky a nabídky na trhu práce, a to určitými drobnými změnami či podporou rovnováhy. Nejdůležitější vliv má na rovnováhu práce hospodářská politika, která svou činností spěje k podporování ekonomického růstu, vytváření nových pracovních míst a celkové podpoře zaměstnanosti. Na druhé straně stojí politika, která se především zaměřuje na trh práce, jejímž hlavním cílem je stimulovat zaměstnanost a vyloučit nezaměstnanost. Mezi opatření této politiky patří ovlivnění přímo strany poptávky a nabídky na pracovním trhu. Politika zaměstnanosti je s hospodářskou politikou úzce spjatá a je podstatná pro rozvoj státu a ekonomický růst. Předpoklady pro zvýšení zaměstnanosti ve státu jsou: nízká inflace, zdravé veřejné finance a udržitelný růst ekonomiky. (Halásková, 2008)

Cílem politiky zaměstnanosti je snaha redukovat nezaměstnanost, utvářet rovnováhu na trhu práce, zabezpečit práva obyvatel na zaměstnání a zvyšovat kvalifikaci pracovníků. (Halásková, 2008)

Aktivní politika zaměstnanosti

Aktivní politika zaměstnanosti (APZ) se zaměřuje na ohrožené skupiny nezaměstnaných, kterými jsou nejčastěji lidé s nedostatečnou kvalifikací či lidé se zdravotním handicapem. APZ se soustřeďuje na snižování nezaměstnanosti utvářením nových pracovních příležitostí. Jedná se například o zvyšování a zlepšování podmínek migrace za prací, rekvalifikace, lepší informovanosti o trhu práce, poskytování investičních pobídek či může jít o nabídku veřejně prospěšných prací. (Hřebík, 2013)

APZ se nazývá aktivní, jelikož by měla být aktivita jak na straně státu, tak na straně nezaměstnaného. Někteří nezaměstnaní nejsou ochotní využívat těchto nástrojů, a z tohoto důvodu se její účinnost snižuje. (Kuchař, 2007)

Mezi nástroje aktivní politiky zaměstnanosti patří rekvalifikace, investiční pobídky, veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa, příspěvek na zapracování, příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program, poradenství. (Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, 2018)

Pasivní politika zaměstnanosti

Pasivní politika zaměstnanosti (PPZ) má za cíl utvářet přijatelné sociální podmínky pro uchazeče, kteří jsou dočasně nezaměstnaní. Většinou se jedná o hmotné zabezpečení uchazečů formou podpory v nezaměstnanosti. To upravuje zákon o zaměstnanosti, kde podle § 39 má na podporu v nezaměstnanosti nárok uchazeč, který poslední dva roky před vstupem do evidence, získal dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců.

Doba, po kterou je podpora uchazeči vyplácena se odvíjí od jeho věku:

- do 50 let věku je délka podpory 5 měsíců
- nad 50 do 55 let věku je délka podpory 8 měsíců
- nad 55 let věku je délka podpory 11 měsíců

Podpora v nezaměstnanosti by neměla být natolik vysoká, aby demotivovala jedince k hledání si zaměstnání nebo dokonce setrvání na podporách, kdy se pak nezaměstnanost stává dobrovolnou. PPZ neřeší problém nezaměstnanosti, jde pouze o tlumení dopadů nezaměstnanosti v podobě podpor nezaměstnanosti. Výdaje na vyplácení podpor v nezaměstnanosti značně zatěžují státní rozpočet, proto je nezbytné se zaměřit na aktivní politiku zaměstnanosti, která efektivně využívá svých nástrojů a přispívá k celkovému

snížení nezaměstnaných osob v evidenci úřadu práce. Nástroje APZ jsou z jedné části financovány ze státního rozpočtu, a z druhé jsou podporovány z Evropského sociálního fondu, z operačního programu Zaměstnanost. (Kučerová, cit. online 2019-10-12)

Kromě již zmíněné politiky zaměstnanosti, kde se v dnešní době spíše využívá aktivní politiky zaměstnanosti a její nástroje, by měla státům napomoci Strategie Evropa 2020. Jedním z hlavních procesů je napomoci státům ke snížení nezaměstnanosti a dosažení tak hospodářského růstu a větší zaměstnanosti.

Hlavní cíle Strategie Evropa 2020 jsou:

- 75 % obyvatelstva (20–64 let) má být zaměstnáno
- 3 % HDP EU by měla být investována do výzkumu a vývoje
- v oblasti změny klimatu a energetiky by mělo být dosaženo cílů „20-20-20“ (tzn. snížit energetickou náročnost ekonomiky o 20 %, zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v energetickém mixu na 20 % a snížit emise skleníkových plynů o 20 %)
- podíl dětí, které nedokončí základní školu, má být pod 10 % a 40 % mladé generace musí mít terciální vzdělání
- počet obyvatel členských států EU ohrožených chudobou má být pod 20 milionů (Europe 2020 – A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth, cit. online 2019-11-06)

3.10 Analýza a využití trendových funkcí

Trend

Trendem se rozumí hlavní tendence dlouhodobého vývoje hodnot ukazatele v čase. Trend může být rostoucí, klesající nebo se jedná o časovou řadu bez trendu. Může mít také složitější průběh. (Hanclová, 2012)

Lineární trend

Je nejčastěji používaným typem trendové funkce. Lineární trend lze použít vždy, pokud chceme alespoň orientačně určit základní směr vývoje časové řady a rovněž může sloužit v omezeném časovém intervalu jako vhodná aproximace jiných trendových funkcí.

$$\text{Má tvar: } T_t = a_0 + a_1 t,$$

kde a_0, a_1 jsou neznámé parametry a $t = 1, 2, \dots, n$ je časová proměnná. K odhadu a_0, a_1 použijeme metodu nejmenších čtverců. Parametr a_0 vyjadřuje počáteční úroveň a parametr a_1 v případě trendové funkce lze chápat jako meziobdobní (meziroční) změnu vysvětlované proměnné ve sledovaném období. (Hančlová, 2012)

Nejužívanější metodou odhadu parametrů trendových funkcí je metoda nejmenších čtverců, která je použitelná v případě, kdy trendová funkce je lineární v parametrech (jedná se o lineární regresní model). (Hančlová, 2012)

$$Q = \sum_{t=1}^w (y_t - \hat{T}_t)^2 = \sum (y_t - \hat{a}_0 - \hat{a}_1 t)^2 \dots \min.$$

odtud normální rovnice

$$\begin{aligned} \sum y_t &= n\hat{a}_0 + \hat{a}_1 \sum t \\ \sum ty_t &= \hat{a}_0 \sum t + \hat{a}_1 \sum t^2. \end{aligned}$$

jejich řešením dostaneme

$$\begin{aligned} \hat{a}_0 &= \bar{y} - \hat{a}_1 \cdot \bar{t} \\ \hat{a}_1 &= \frac{\sum ty_t - \bar{t} \sum y_t}{\sum t^2 - n\bar{t}^2}, \quad \sum \dots = \sum_{t=1}^n \dots \end{aligned}$$

K vyhodnocení shody trendové funkce s daty lze použít koeficient determinace R^2 . Vyjadřuje se obvykle v % a udává, z kolika % jsou změny závisle proměnné vysvětleny změnami nezávisle proměnných. Je dán vztahem $R^2 = 1 - (S_u^2 / S_y^2)$. Tento ukazatel je založen na rozkladu celkového rozptylu vysvětlované proměnné (S_y^2) na rozptyl teoretický, někdy taktéž označován za regresní ($S_{\hat{y}}^2$) a reziduální (S_u^2): $S_y^2 = S_{\hat{y}}^2 + S_u^2$ (Čechura, 2013)

$$S_y^2 = \frac{\sum_{t=1}^n (y_t - \bar{y})^2}{n}$$

kde y_t jsou skutečné hodnoty vysvětlované proměnné v jednotlivých letech pozorování
 $\bar{y}$ je průměr skutečných hodnot vysvětlované proměnné
 n je délka časové řady

$$S_{\hat{y}}^2 = \frac{\sum_{t=1}^n (\hat{y}_t - \bar{y})^2}{n}$$

kde $\hat{y}_t$ jsou teoretické hodnoty vysvětlované proměnné v jednotlivých letech pozorování

$$S_u^2 = \frac{\sum_{t=1}^n (\hat{y}_t - \bar{y}_t)^2}{n}$$

Obecný zápis bodové prognózy je dán vztahem:

$$\hat{y}_{i(T+h)} = a_0 + a_1(T + h)$$

Predikce

Predikce znamená předpověď ekonomického jevu, která je odvozena s využitím vědecké metody. Na rozdíl od prognózy neobsahuje pravděpodobnost. (Gál, cit. online 2019-11-12)

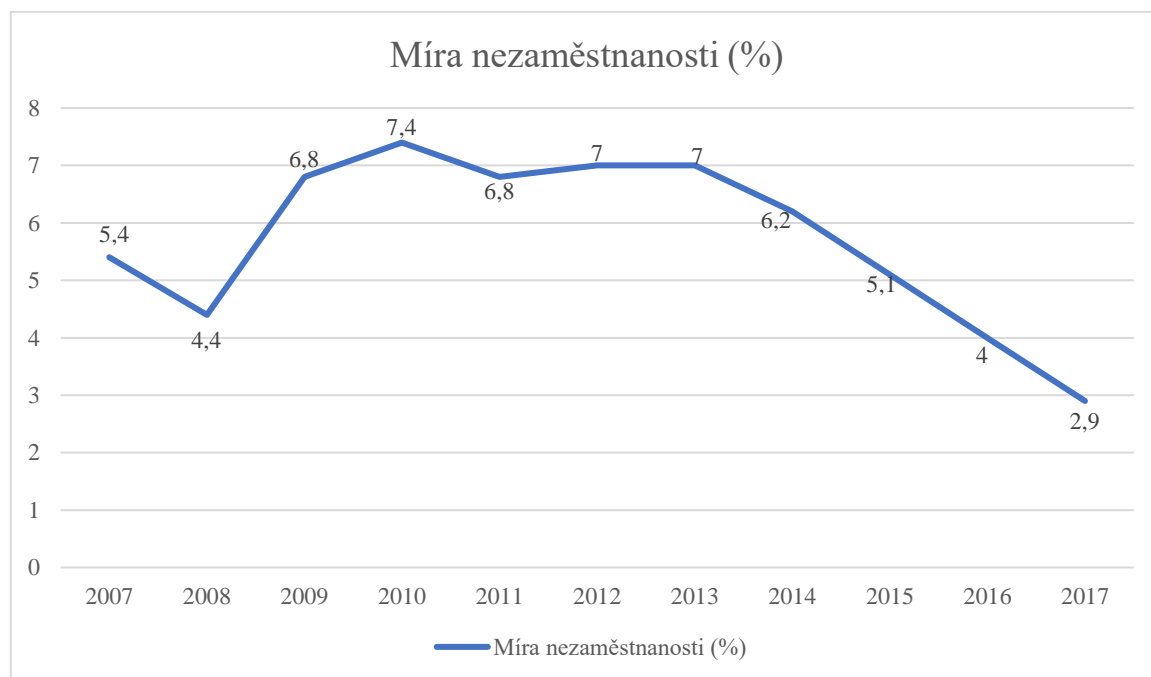
4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika a vývoj nezaměstnanosti v České republice

Česká republika (ČR) je stát ve střední Evropě. Samostatným státem se Česko stalo 1. ledna 1993. Hlavou státu je prezident republiky – Miloš Zeman. ČR je vnitrozemský stát sousedící na západě s Německem, na severu s Polskem, na východě se Slovenskem a na jihu s Rakouskem. Administrativně se ČR dělí na osm územních a na 14 samosprávných krajů. V současné době má ČR kolem 10,6 milionů obyvatel, svou rozlohou zaujímá 78 870 km² a jejím hlavním městem je Praha, která má 1 294 513 obyvatel. Česká nezaměstnanost patří mezi nejnižší v EU. (Mluvtečesky.net, cit. online 2019-10-23)

Míra nezaměstnanosti (graf č. 1) do roku 2000 mírně stoupala a její hodnoty se držely kolem 7,0–8,0 %. Největší rozdíl v míře nezaměstnanosti byl v roce 2007, kdy nezaměstnanost klesla z hodnoty 7,2 % v roce 2006 na hodnotu 5,4 % roku 2007, pokles byl o 1,8 procentních bodů. Nezaměstnanost v roce 2007 klesala, a to v souladu s dalším růstem ekonomiky. Nerovnováha mezi vyšší nabídkou a nižší poptávkou na trhu práce se opět zmenšila. Při takto nízkých hodnotách se trh práce pohyboval na svém vrcholu. (ČSÚ, cit. online 2019-10-23)

Graf 1 Míra nezaměstnanosti v ČR v letech 2007–2017 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

Podíl nezaměstnaných nejvíce vzrostl roku 2009 a to o 2,6 p.b. V tomto roce se naplno projevila hospodářská krize, firmy začaly šetřit a propouštět své zaměstnance.

Tabulka 2 Nezaměstnanost v ČR v letech 2007–2017

Rok	Míra nezaměstnanosti (v %)	Podíl nezaměstnanosti (v %)	Počet nezaměstnaných (v tis.)
2007	5,4	4,5	276,3
2008	4,4	4,5	229,8
2009	6,8	7,1	352,2
2010	7,4	7,4	383,7
2011	6,8	6,8	350,6
2012	7,0	7,4	366,9
2013	7,0	8,2	368,9
2014	6,2	7,5	323,6
2015	5,1	6,2	268,0
2016	4,0	5,2	211,4
2017	2,9	3,8	155,5

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

Počet nezaměstnaných (graf č. 2) se měnil v průběhu sledovaného období. V době krize (roky 2009 a 2010) se počet nezaměstnaných navýšil až na hodnotu 383,7 tis. počtu nezaměstnaných. Ke snižování docházelo v průběhu let díky vytvářením nových pracovních příležitostí a zlepšováním ekonomické struktury. Od roku 2013 měl počet nezaměstnaných osob klesající tendenci a za rok 2017 bylo 155,5 počet nezaměstnaných osob.

V tabulce č. 3 jsou uvedeny základní údaje o České republice za období 2007–2017 a vývoj hrubého domácího produktu (HDP). Za sledovaných jedenáct let nebyly zaznamenány v počtech ekonomicky aktivních a ekonomicky neaktivních obyvatel větší výkyvy.

V roce 2007 vykazovala ekonomika ČR nadprůměrnou výkonnost, a to díky zvýšené domácí poptávce, vstupu zahraničních investorů na trh a taktéž k tomu pomohl vstup ČR do Evropské unie v roce 2004.

V roce 2008 docházelo k postupnému snižování tempa růstu HDP na hodnotu 2,7 %. Na Evropu v průběhu roku dolehla světová finanční krize a došlo ke snížení produkce v jednotlivých odvětvích a snížila se i spotřeba domácností.

V České republice nastala nejhorší situace v roce 2009, kdy na domácí ekonomiku dolehla ekonomická krize. HDP se meziročně propadlo o 4,8 %. Zotavení domácí

ekonomiky záviselo na ekonomické situaci zemích Evropy, jelikož je Česká republika zemí exportní.

Graf 2 Počet nezaměstnaných v ČR v letech 2007–2017 (v tis.)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

Celkové zlepšení a oživení světového obchodu došlo v roce 2010. HDP v České republice dosahovalo kladných hodnot 2,3 %. Obavy z budoucí ekonomické situace přetrvávaly, což se projevilo nízkými výdaji na spotřebu ze strany spotřebitelů i vlády.

V roce 2011 tempo růstu HDP opět kleslo na 1,8 %, což byly důsledky protikrizových opatření vlády, domácností a firem.

Rok 2012 byl rokem recese, tempo růstu bylo $-0,8$ %. Snížení spotřeby domácností a pokles vládních výdajů na investice měly negativní vliv na vývoj HDP v tomto roce. Rok 2013 byl dalším rokem recese a tempo růstu bylo opět záporné $-0,5$ %. Obdobně jako v roce 2012 se na snížení výkonnosti podílela nízká poptávka po investicích, spotřeba domácností a významně i zahraniční obchod.

V roce 2014 a 2015 začala ekonomika opět dosahovat růstu a vymanila se z následků ekonomické krize. Významně se na meziročním růstu HDP podílela zvýšená domácí poptávka a taktéž růst průmyslu. Rok 2015 přinesl vůbec nejlepší výsledky za zmíněné sledované období a jeho hodnota dosahovala 5,3 %. Česká republika dosahovala výborných výsledků i mezi zeměmi EU.

V roce 2016 bylo tempo růstu HDP 2,5 %. I když dynamika ekonomického rozvoje v tomto roce zpomalila, lze pořád mluvit o zvyšování výkonnosti. To lze vidět v následujícím roce, kdy tempo růstu HDP se opět zvýšilo, a to konkrétně na 4,4 %.

Tabulka 3 Základní údaje o trhu práce a vývoji HDP v ČR v letech 2007–2017

Rok	Pracovní síla = (ekonomicky aktivní) (v tis.)	Ekonomicky neaktivní (v tis.)	HDP (v mld. Kč)	Meziroční růst HDP (v %)	HDP na 1 obyvatele (v tis. Kč)
2007	5 198,3	3 646,7	3 840	5,6	372,0
2008	5 232,3	3 711,4	4 024	2,7	385,8
2009	5 286,5	3 722,9	3 930	-4,8	374,6
2010	5 268,9	3 746,5	3 962	2,3	376,8
2011	5 223,0	3 741,7	4 034	1,8	384,3
2012	5 256,9	3 707,6	4 060	-0,8	386,3
2013	5 306,0	3 645,4	4 098	-0,5	389,9
2014	5 297,9	3 634,7	4 314	2,7	409,9
2015	5 309,9	3 625,7	4 596	5,3	435,9
2016	5 350,0	3 578,7	4 768	2,5	451,3
2017	5 377,1	3 552,0	5 047	4,4	476,6

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

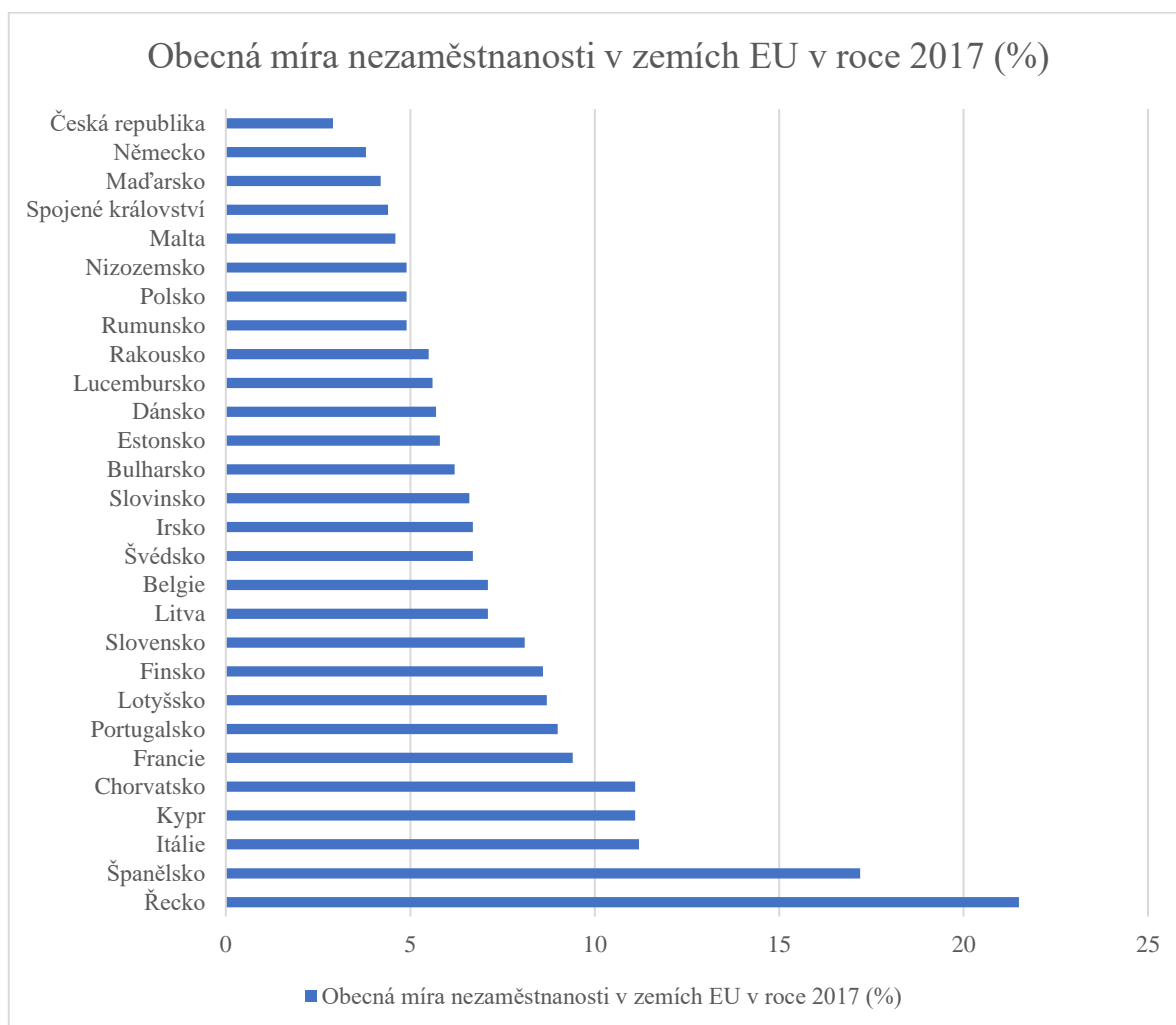
4.2 Komparace nezaměstnanosti ČR a EU

Tato kapitola se věnuje srovnání nezaměstnanosti České republiky s Evropskou unií. Evropská unie se skládá z 28 členských států: Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Dánsko, Irsko, Spojené království, Řecko, Portugalsko, Španělsko, Finsko, Rakousko, Švédsko, Česko, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko, Bulharsko, Rumunsko a Chorvatsko (řazeno dle roku přistoupení). (Europa.eu, cit. online 2019-10-23)

Česká republika má nejnižší nezaměstnanost v rámci EU a to díky již výše zmíněné ekonomice a taktéž díky flexibilnímu pracovnímu trhu. Při mezinárodním srovnání je vhodné použít obecnou míru nezaměstnanosti, sestavenou dle metodiky Eurostatu. (Eurostat, cit. online 2019-10-23)

Na obrázku č. 9 lze vidět seřazené státy podle míry nezaměstnanosti, od nejnižší míry nezaměstnanosti po nejvyšší. K lepší a přehlednější komparaci poslouží tabulka č. 4, kde je zaznamenána obecná míra nezaměstnanosti v číslech z roku 2017.

Obrázek 9 Obecná míra nezaměstnanosti v zemích EU v roce 2017 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu

V tabulce č. 4 je zaznamenáno rozpětí obecné míry nezaměstnanosti (2,9 % – 21,5 %) jednotlivých států EU a také je zde uveden průměr nezaměstnanosti v EU s hodnotou 7,6 %. Dle toho lze konstatovat, že 18 států má nadprůměrnou nezaměstnanost, zbylých 10 je pod celkovým průměrem. Napříč EU stále panují v nezaměstnanosti větší rozdíly. Rozdíl v nezaměstnanosti ČR, jakožto státem s nejnižší obecnou mírou nezaměstnanosti v EU a Řeckem, kde je obecná míra nezaměstnanosti v EU nejvyšší je celých 18,6 p.b. Nezaměstnanost v Řecku je téměř 8krát vyšší než v ČR.

Nejnižší nezaměstnaností disponují státy: Česká republika 2,9 %, Německo 3,8 % a na třetím místě je Maďarsko s mírou nezaměstnanosti 4,2 %.

Naopak nejvyšší obecnou mírou nezaměstnanosti mají státy: Řecko 21,5 %, Španělsko 17,2 % a Itálie 11,2 %. Tyto státy mají největší problém s nezaměstnaností sezónní, jelikož je u nich významný cestovní ruch.

Tabulka 4 Obecná míra nezaměstnanosti v zemích EU v roce 2017 (v %)

Pořadí	Země	Obecná míra nez. (v %)
1.	Česká republika	2,9
2.	Německo	3,8
3.	Maďarsko	4,2
4.	Spojené království	4,4
5.	Malta	4,6
6.	Nizozemsko	4,9
7.	Polsko	4,9
8.	Rumunsko	4,9
9.	Rakousko	5,5
10.	Lucembursko	5,6
11.	Dánsko	5,7
12.	Estonsko	5,8
13.	Bulharsko	6,2
14.	Slovinsko	6,6
15.	Irsko	6,7
16.	Švédsko	6,7
17.	Belgie	7,1
18.	Litva	7,1
19.	Slovensko	8,1
20.	Finsko	8,6
21.	Lotyšsko	8,7
22.	Portugalsko	9,0
23.	Francie	9,4
24.	Chorvatsko	11,1
25.	Kypr	11,1
26.	Itálie	11,2
27.	Španělsko	17,2
28.	Řecko	21,5
Průměr EU		7,6

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Eurostatu, 2018

Dle geografického hlediska se státy s nižší obecnou mírou nezaměstnanosti nachází spíše ve střední a severní Evropě. Státy s nezaměstnaností vyšší jsou naopak situovány na jihu Evropy.

Německo má druhou nejnižší obecnou míru nezaměstnanosti v EU a to především díky příznivé situaci na trhu práce, která podporuje spotřebitelské výdaje. (ČTK, cit. online 2019-10-23)

Třetí místo obsadilo Maďarsko s mírou nezaměstnanosti 4,2 %. Spekuluje se, zda se jedná o plnou zaměstnanost či ne. Další větší zlom v ne/zaměstnanosti by se dal očekávat, jen pokud by byly zavedeny výrazné reformy zaměřující se na strukturální problémy maďarského pracovního trhu. (BusinessInfo.cz, cit. online 2019-09-10)

Na opačné straně stojí s nejvyšší mírou nezaměstnanosti Řecko, ačkoliv se jeho nezaměstnanost pomalu snižuje, stále jeho trh práce ovlivňuje dluhová krize a hluboká recese ekonomiky. Největší míra nezaměstnanost je mezi mladými do 24 let. I v této věkové kategorii nezaměstnanost klesla a to na 39,7 % ze 44 %. Vláda odhaduje, že se nezaměstnanost díky oživení ekonomiky bude dále pomalu snižovat. (ČTK, cit. online 2019-10-23)

Druhou nejvyšší nezaměstnanost vykazuje Španělsko, i když od roku 2013 španělská ekonomika stabilně roste a patří mezi nejrychleji rostoucí ekonomiky v eurozóně. Nezaměstnanost však zůstává stále vysoká, a to kvůli závislosti na dočasných smlouvách v sezonních sektorech, jako je zemědělství a cestovní ruch. Počet zaměstnaných se zvýšil v průmyslu, stavebnictví a službách, kde vzniklo nejvíce míst v turistice, naopak poklesla zaměstnanost v zemědělství. (ČTK, cit. online 2019-10-23)

Třetí nejvyšší nezaměstnanost má Itálie, která se stále potýká s problémem velké míry nezaměstnanosti u mládeže a žen. Tento problém se bohužel příliš nelepší. Dalším problémem je nezáměr o práci, lidé práci nemají, ale ani nemají zájem ji hledat. Došlo i ke změně skladby pracovníků, kdy se snížil počet dělníků téměř o milion, zvýšila se poptávka po nekvalifikované síle a na straně druhé po kvalifikovaných technících či po pracovnících ve výkonných profesích v oblasti obchodu a služeb. Zaměstnanost se zvýšila u lidí ve věku nad 50 let, a to díky jejich předpokládaným vyšším dovednostem a znalostem. (Businessinfo.cz, cit. online 2019-09-04)

4.3 Nezaměstnanost v závislosti na sociálně demografických faktorech

Nezaměstnanost lze rozdělit podle několika hledisek. Těmi stěžejními jsou nezaměstnanost podle věku, pohlaví a vzdělání.

Tabulka č. 5 znázorňuje počty uchazečů o zaměstnání a počty uchazečů na 1 volné pracovní místo v letech 2007–2017. Nejvyšší počet uchazečů na 1 VPM byl v letech 2009–2013, kdy se hodnoty pohybovaly od 14,2 do 18,2. Počet uchazečů (v tis.) byl nejvyšší v roce 2013 a jeho hodnota byla 596,8 tis. Počet uchazečů na 1 VPM se odvíjí od aktuálního stavu na trhu práce. V roce 2008 přišla hospodářská krize a v krizovém roce 2009 nezaměstnanost celý rok rostla. Počet uchazečů na 1 VPM klesal od roku 2014 a poté výrazně od roku 2016 a to díky příznivému stavu české ekonomiky.

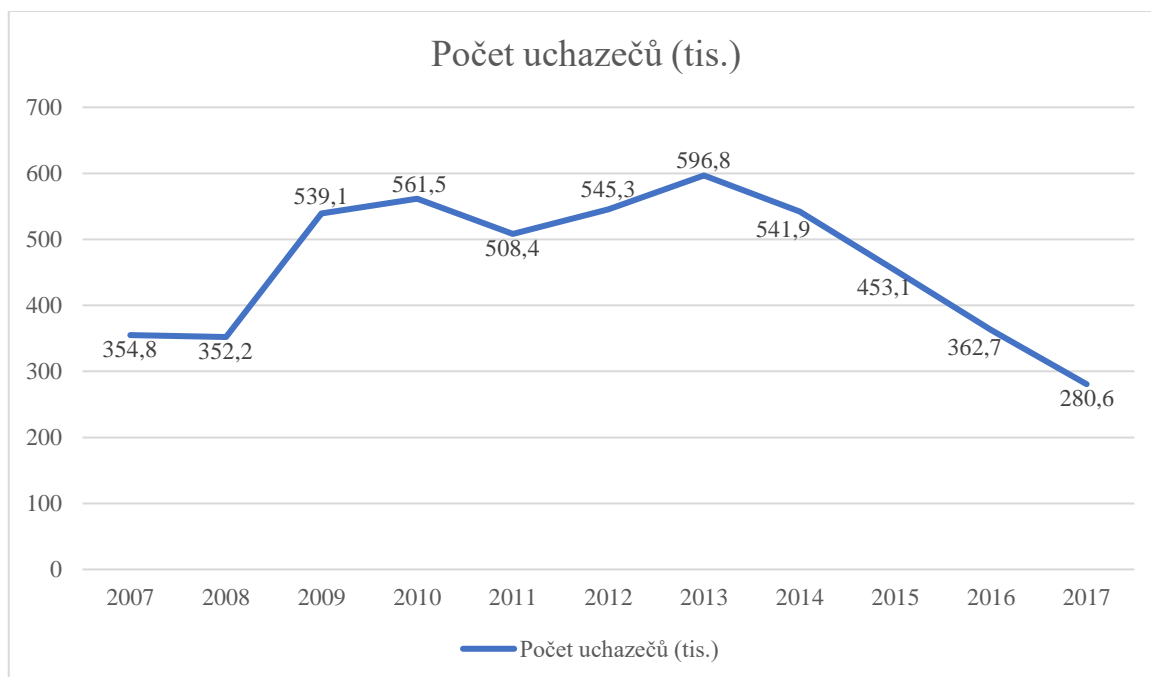
Pro lepší přehlednost jsou jednotlivě zobrazeny dva grafy o počtu uchazečů (graf č. 3) a počtu uchazečů na 1 volné pracovní místo (graf č. 4).

Tabulka 5 Počet uchazečů o zaměstnání a počet uchazečů na 1 VPM v ČR v letech 2007–2017

Rok	Uchazeči (v tis.)	Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo
2007	354,8	2,5
2008	352,2	3,9
2009	539,1	17,4
2010	561,5	18,2
2011	508,4	14,2
2012	545,3	15,6
2013	596,8	17,0
2014	541,9	9,2
2015	453,1	4,4
2016	362,7	2,7
2017	280,6	1,3

Zdroj: Vlastní zpracování, portál MPSV, statistické ročenky trhu práce ČR, 2016

Graf 3 Počet uchazečů o zaměstnání v ČR v letech 2007–2017 (v tis.)

Zdroj: Vlastní zpracování, portál MPSV, statistické ročenky trhu práce ČR, 2016

Graf 4 Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo v ČR v letech 2007–2017

Zdroj: Vlastní zpracování, portál MPSV, statistické ročenky trhu práce ČR, 2016

4.3.1 Struktura nezaměstnanosti podle věkových kategorií

Dle Českého statistického úřadu jsou nezaměstnaní rozděleni do šesti věkových skupin, viz tabulka č. 6.

Nejvíce znevýhodněnou skupinou jsou mladí lidé ve věku 15–24 let základních a středních škol, kteří se uchází o své první zaměstnání. Nevýhodami pro tuto skupinu jsou především malé zkušenosti a nedostatečná praxe, která je častokrát pro přijetí do zaměstnání vyžadována. Nejvíce nezaměstnaných bylo v této skupině v roce 2010 a 2012. V roce 2010 bylo nezaměstnaných 73,4 tis. osob a o dva roky později byl zaznamenán pokles o 0,7 tis. osob.

Věková kategorie 25–29 let vykazovala za všech uvedených 11 let lepší hodnoty než kategorie předchozí. Tato skupina zahrnuje především absolventy vysokých škol a Česká republika vykazuje klesající tendenci počtu těchto nezaměstnaných.

Nízkou míru nezaměstnanosti představuje kategorie 30–34 let. Člověk je na svém pracovním vrcholu a je pro zaměstnavatele zajímavý, díky víceletým zkušenostem, praxí a kvalifikací.

Průměrně nejvýše naměřené hodnoty vykazuje věková skupina 35–44 let. Průměrná hodnota činila 67,3 tisíc obyvatel, zatímco průměrná hodnota u skupiny ve věku 55 let a více

činila 38,3 tisíc obyvatel a vzápětí za ní se zařadila skupina ve věku 30–34 s průměrnou hodnotou 38,9 tis. obyvatel.

Problematickou skupinou jsou lidé ve věku 45–54 let. V tomto věku si lidé hledají práci obtížněji, i přes jejich dovednosti, znalosti a kvalifikace nejsou pro zaměstnavatele natolik zajímaví a s větší těžkostí se přizpůsobují náročným pracovním podmínkám. Tito lidé a lidé v předdůchodovém věku často podnikají, jelikož za svojí pracovní kariéru mají dostatek znalostí, dovedností a dostačující praxi i kvalifikaci. Nejvíce nezaměstnaných osob ve věku 45–54 let vykazoval rok 2010, kde bylo nezaměstnaných 78,7 tisíc osob.

Průměrná nezaměstnanost osob ve věku 55 let a více byla 38,3 tisíc osob, což je ještě o 600 osob méně, než uvádí věková kategorie 30–34 let. Tyto dvě věkové kategorie mají nejnižší průměrnou nezaměstnanost ze všech uvedených skupin.

Tabulka 6 Nezaměstnanost podle věkových skupin v ČR v letech 2007–2017 (v tis.)

Rok	Celkem	15–24 let	25–29 let	30–34 let	35–44 let	45–54 let	55 a více let
2007	276,3	45,9	33,7	39,9	60,7	63,2	32,9
2008	229,8	41,3	25,6	35,8	46,7	51,7	28,7
2009	352,3	70,6	50,7	50,6	69,9	68,4	42,1
2010	383,4	73,4	56,6	45,9	79,6	78,7	49,2
2011	353,8	67,9	46,6	43,6	77,9	72,8	45,0
2012	366,9	72,7	50,7	43,4	82,0	70,5	47,6
2013	369,0	68,8	46,8	47,4	89,2	69,1	47,7
2014	323,6	56,5	42,2	41,5	78,9	63,6	40,9
2015	268,0	43,7	37,5	35,7	65,3	49,3	36,5
2016	215,9	38,6	34,4	26,6	49,5	37,1	29,7
2017	155,6	25,1	19,2	17,5	41,0	31,3	21,5
Průměr	299,5	55,0	40,4	38,9	67,3	59,6	38,3

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

4.3.2 Struktura nezaměstnanosti podle pohlaví

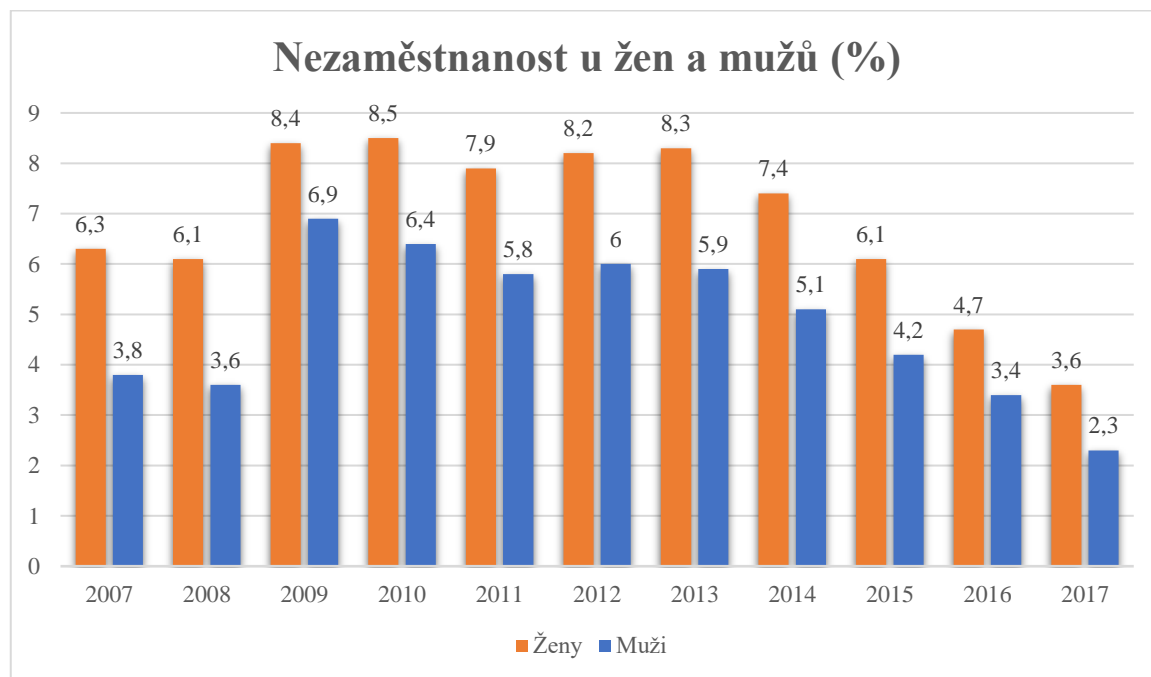
Na trhu práce jsou hůře zaměstnávány ženy než muži. Předchází tomu různé důvody, například ženy dávají přednost soukromému životu, chtějí budovat rodinu, odchází na mateřskou a v další řadě se pak věnují dětem, zůstávají s nimi doma, pokud jsou nemocné apod. Pro zaměstnavatele je tedy stabilnější přijmout na pracovní místo muže. V grafu č. 5 je velmi dobře vidět, že vyšší nezaměstnanost ve sledovaném období byla vždy u žen.

Nezaměstnaných žen bylo více i v době ekonomického růstu, tak během hospodářské krize a recese. Hospodářská krize měla větší dopad na nezaměstnanost u mužů, kdy se nezaměstnanost u mužů z roku 2008 na rok 2009 zvýšila o 3,3 p.b., zatímco u žen pouze o 2,3 p.b. To bylo zapříčiněno hospodářskou krizí, která působila v průmyslových odvětvích, kde je zaměstnáno více mužů než žen. Terciální sektor (služby), kde jsou zaměstnávány spíše ženy byl hospodářskou krizí zasažen méně, a proto byl i pokles nezaměstnanosti u žen nižší.

Největší rozdíly u nezaměstnanosti mezi ženami a muži vykazoval rok 2007 a 2013. V roce 2007 bylo o 2,5 p.b. více nezaměstnaných žen než mužů a v roce 2013 to bylo o 2,4 p.b. Od roku 2013 docházelo k poklesu nezaměstnanosti v obou případech.

Muži si na trhu práce vedli ve všech letech lépe než ženy. I když je za poslední roky vidět pozitivní změna přístupu k ženám na trhu práce, avšak tradiční rozdělení rolí stále přetrvává.

Graf 5 Nezaměstnanost u žen a mužů v ČR, 15–64 let v letech 2007–2017 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

Tabulka 7 Nezaměstnanost u žen a mužů v ČR, 15–64 let v letech 2007–2017 (v %)

Rok	Ženy	Muži
2007	6,3	3,8
2008	6,1	3,6
2009	8,4	6,9
2010	8,5	6,4
2011	7,9	5,8
2012	8,2	6,0
2013	8,3	5,9
2014	7,4	5,1
2015	6,1	4,2
2016	4,7	3,4
2017	3,6	2,3

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

Tabulka 8 Nezaměstnanost u žen a mužů v ČR, 15–64 let v letech 2007–2017 (v tis.)

Rok	Celkem	Ženy	Muži
2007	251,4	141,7	109,7
2008	229,8	127,2	102,6
2009	352,2	176,8	175,4
2010	383,7	192,9	190,8
2011	350,6	179,6	171,0
2012	366,9	188,7	178,2
2013	368,9	193,6	175,3
2014	323,6	172,3	151,3
2015	268,1	142,7	125,4
2016	215,5	110,9	100,6
2017	155,6	85,7	69,9

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

4.3.3 Struktura nezaměstnanosti podle vzdělání

Počty nezaměstnaných osob dle dosaženého vzdělání jsou rozděleny do čtyř kategorií (uvedeno v tabulce č. 9). Osoby se základním vzdělání či bez vzdělání, osoby se střední školou bez maturity, osoby se střední školou s maturitou a poslední skupinou jsou osoby s vyšším a vysokoškolským vzděláním.

První skupina osob se základním vzděláním či bez vzdělání dosahovala nejnižší nezaměstnanosti v roce 2017, nezaměstnaných bylo 33,4 tisíc osob, naopak v roce 2012 byla nezaměstnanost nejvyšší a nezaměstnaných bylo 83,4 tisíc osob. Avšak od tohoto roku má nezaměstnanost klesající charakter, což se shoduje s příznivým vývojem trhu práce v České republice.

Nejpočetnější skupinu tvoří lidé se středním vzděláním bez maturity, což vyplývá z její průměrné hodnoty 128,6 tisíc osob. 174 tisíc osob bylo bez uplatnění na trhu práce v roce 2010, naopak velmi příznivý byl rok 2017, kdy počet nezaměstnaných klesl na 61,9 tisíc osob.

Obdobně na tom byla skupina se středním vzděláním s maturitou, kde byl zaznamenán největší počet nezaměstnaných v roce 2010 (104,5 tisíc osob), naopak nejnižší počet nezaměstnaných (40,6 tisíc osob) v roce 2017.

Největší uplatnění na trhu práce mají lidé s vysokoškolským vzděláním. Po celých 11 let sledovaného období vykazovali nejnižší hodnoty ze všech zmiňovaných kategorií. V dnešní době jsou na vzdělání uchazeče o práci kladeny vysoké nároky. Zaměstnavatelé se uchází o pracovníky, kteří jsou vzdělání, dobře se přizpůsobují pracovním návykům a jsou flexibilní. Za sledované období si vedli nejlépe právě osoby s vysokoškolským vzděláním, naopak nejhůřší hodnoty vykazovala skupina se středním vzděláním bez maturity.

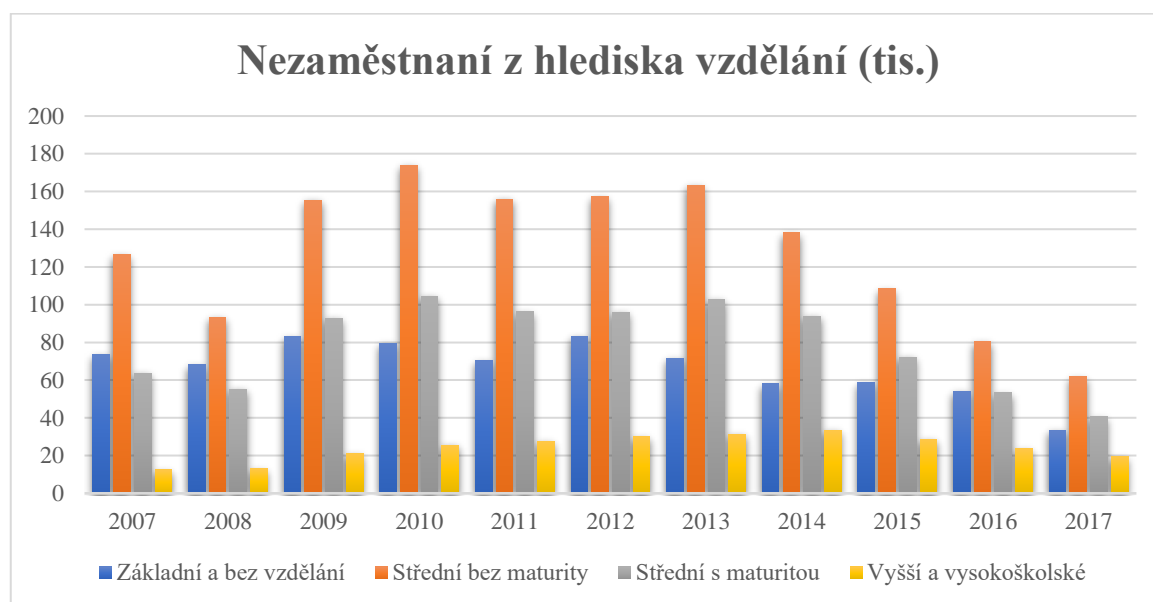
Tabulka 9 Nezaměstnanost podle dosaženého vzdělání v ČR v letech 2007–2017 (v tis.)

	Celkem	Základní a bez vzdělání	Střední bez maturity	Střední s maturitou	Vyšší a vysokoškolské
2007	276,2	73,6	126,6	63,6	12,4
2008	229,8	68,1	93,2	55,3	13,2
2009	352,0	82,9	155,4	92,8	20,9
2010	383,6	79,5	174,0	104,5	25,6
2011	350,2	70,4	155,9	96,3	27,6
2012	366,9	83,4	157,3	96,0	30,2
2013	369,0	71,5	163,3	102,9	31,3
2014	323,6	58,1	138,2	94,0	33,3
2015	268,0	58,7	108,5	72,1	28,7
2016	211,3	54,0	80,4	53,3	23,6
2017	250,6	33,4	61,9	40,6	19,4
Průměr	307,4	66,7	128,6	79,2	24,2

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

Dle grafu č. 6 lze zpozorovat, že nejvíce nezaměstnaných z hlediska dosaženého vzdělání bylo za sledované období lidí se středním vzděláním bez maturity. To může být způsobeno vyššími požadavky z pohledu nezaměstnaných, kteří by rádi vykonávali lépe placené zaměstnání s vyšším platovým ohodnocením, avšak jejich kvalifikace je nedostatečná. Dále je to i fakt, že tato skupina lidí je nejpočetnější ze všech uvedených skupin. Tito lidé se většinou hlásí na úřadu práce, pobírají dávky a zaměstnání, které není dle jejich představ odmítají. Oproti tomu nezaměstnaní se základním vzděláním či bez vzdělání přijímají profese i hůře placené a jejich nároky nejsou tolik vysoké. To mohou být například pracovní pozice jako prodavač, pomocní dělníci, šoféři, skladníci, uklízečky apod.

Graf 6 Nezaměstnanost podle dosaženého vzdělání v ČR v letech 2007–2017 (v tis.)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

4.4 Nezaměstnanost v krajích České republiky

Českou republiku lze rozdělit na kraje, respektive 13 samosprávných krajů a Hlavní město Praha. Kraje, kterým se tato kapitola věnuje, budou jednotlivě analyzovány, dva kraje s nejnižší a dva kraje s nejvyšší nezaměstnaností budou mezi sebou porovnávány a doporučí se jim jednotlivé kroky pro možné snížení nezaměstnanosti. V závěru práce se stanoví těmto čtyřem krajům predikce dle lineární trendové funkce, jejichž parametry budou odhadnuty na datové základně v období 2007–2017. Čtyři vybrané kraje poukazují na výrazné regionální

rozdíly v situaci na trhu práce. Na obrázku č. 10 je zobrazeno všech čtrnáct krajů, kterým je tato kapitola věnována.

Obrázek 10 Samosprávné kraje České republiky

Zdroj: Eru – Kraje České republiky, cit. online 2019-11-09

Počet obyvatel v krajích ČR

V tabulce č. 10 jsou zaznamenány počty obyvatel v jednotlivých krajích za roky 2007–2017. Jednoznačně nelze zhodnotit větší výkyvy v počtu obyvatel. Nejvíce počtu obyvatel v roce 2017 měl kraj Středočeský, Praha a kraj Moravskoslezský. Nejméně počtu obyvatel v roce 2017 vykazoval kraj Karlovarský, Liberecký a Vysočina.

K zjištění odlišnosti míry nezaměstnanosti v jednotlivých krajích se bude dále analyzovat obecná míra nezaměstnanosti, podíl nezaměstnaných osob, uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP, počet uchazečů o zaměstnání na 1 volné pracovní místo a další.

Tabulka 10 Počet obyvatel v krajích ČR v letech 2007–2017 (v tis.)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Hl. m. Praha	1 212	1 233	1 249	1 257	1 241	1 246	1 243	1 259	1 267	1 276	1 295
Středočeský	1 201	1 230	1 247	1 264	1 279	1 291	1 302	1 315	1 326	1 335	1 353
Jihočeský	633	636	637	638	636	636	636	637	637	638	640
Plzeňský	561	569	571	572	571	572	573	575	576	578	581
Karlovarský	307	308	307	307	303	301	300	299	297	296	295
Ústecký	831	835	836	836	827	826	825	823	822	821	821
Liberecký	433	437	439	439	438	438	438	438	439	440	441
Královéhradecký	552	554	554	554	553	552	551	551	551	550	551
Pardubický	511	515	516	517	516	516	515	516	516	516	518
Vysočina	513	515	514	514	511	511	510	509	509	509	509
Jihomoravský	1 140	1 147	1 151	1 154	1 166	1 168	1 170	1 172	1 175	1 177	1 183
Olomoucký	641	642	642	641	638	637	636	635	634	634	633
Zlínský	590	591	591	590	588	587	586	585	584	584	584
Moravskoslezský	1 249	1 250	1 247	1 243	1 230	1 226	1 221	1 217	1 213	1 210	1 206

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ze statistických ročenek MPSV, 2016

Obecná míra nezaměstnanosti v krajích ČR

Obecná míra nezaměstnanosti, kterou zobrazuje tabulka č. 11 se lišila v jednotlivých letech a krajích. Nejnižší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána v roce 2017 v Praze (1,7 %), v tomto roce si nevedl špatně ani kraj Plzeňský (1,9 %). Naopak nejvyšší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána v roce 2010 v Ústeckém kraji (11,2 %) a oproti roku 2009 vykazovala horších hodnot. Počet neumístěných uchazečů o zaměstnání, evidovaných na úřadů práce se v jednotlivých měsících roku 2010 pohyboval v rozpětí od 57 tis. osob do cca 64 tis. osob, zatímco na konci roku 2009 se počty nezaměstnaných teprve přibližovaly k 60 ti tisícové hranici.

Z dlouhodobého hlediska vykazovala nejnižší nezaměstnanost Praha s průměrnou mírou nezaměstnanosti 2,8 % ve sledovaném období, na druhém místě byl kraj Středočeský s průměrnou mírou nezaměstnanosti 4,0 %. Nejvyšší průměrná míra nezaměstnanosti byla naměřena v kraji Ústeckém 8,5 % a hned za ním se zařadil kraj Moravskoslezský 8,4 %.

Tabulka 11 Obecná míra nezaměstnanosti v krajích ČR v letech 2007–2017 (v %)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ø
Hl. m. Praha	2,4	1,9	3,1	3,8	3,6	3,1	3,1	2,5	2,8	2,3	1,7	2,8
Středočeský	3,4	2,6	4,4	5,2	5,1	4,6	5,2	5,1	3,5	3,1	2,1	4,0
Jihočeský	3,3	2,6	4,3	5,3	5,5	5,7	5,2	5,9	4,0	2,8	2,2	4,3
Plzeňský	3,7	3,6	6,3	5,9	5,2	4,8	5,2	5,1	3,8	3,4	1,9	4,4
Karlovarský	8,2	7,6	10,9	10,8	8,5	10,5	10,2	9,0	6,7	5,9	3,3	8,3
Ústecký	9,9	7,9	10,1	11,2	9,9	10,8	9,4	8,5	7,6	4,7	3,5	8,5
Liberecký	6,1	4,6	7,8	7,0	7,2	9,3	8,3	6,5	5,5	4,0	3,7	6,4
Královéhradecký	4,2	3,9	7,7	6,9	7,1	7,1	8,2	6,2	5,6	4,7	2,2	5,8
Pardubický	4,4	3,6	6,4	7,2	5,6	7,7	8,4	6,4	4,6	3,8	2,7	5,5
Vysočina	4,6	3,3	5,7	6,9	6,4	6,4	6,7	5,6	4,7	3,0	2,7	5,1
Jihomoravský	5,4	4,4	6,8	7,7	7,5	8,1	6,8	6,1	5,0	4,4	3,3	6,0
Olomoucký	6,3	5,9	7,6	9,1	7,6	7,7	9,2	7,7	5,9	4,1	3,1	6,7
Zlínský	5,5	3,8	7,3	8,5	7,6	7,4	6,8	6,1	4,7	3,7	3,6	5,9
Moravskoslezský	8,5	7,4	9,7	10,2	9,3	9,5	9,9	8,6	8,1	6,4	4,7	8,4

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

Podíl nezaměstnaných osob v krajích ČR

Tabulka č. 12 zobrazuje podíl nezaměstnaných osob v krajích ČR za období 2007–2017. Ve všech krajích se zvýšil podíl nezaměstnaných osob v roce 2009. To bylo zapříčiněno hospodářskou krizí, která českou ekonomiku velice zasáhla a v dalších letech ovlivnila trh práce. V roce 2008 došlo ke zpomalení tempa růstu reálného produktu a silný propad ekonomiky se projevil v roce 2009 zvýšením míry nezaměstnanosti.

Z dlouhodobého hlediska vykazovala nejnižší podíl nezaměstnaných osob Praha (3,5 %) a kraj Plzeňský (5,0 %). Praha má výbornou geografickou polohu ve středu Evropy a taktéž dopravní dostupnost. Pražský trh práce nabízí širokou škálu profesí, která dokáže uspokojit opravdového zájemce o práci.

Plzeňský kraj má rozšířené zemědělství a pěstování obilnin. Dále je kraj ovlivňován vysokou ekonomickou výkonností krajského města, na výkonu se podílí průmysl jak potravinářský, tak elektrotechnický. Na nízké nezaměstnanosti se podílí výborná dopravní dostupnost a poloha v blízkosti hranic s Německem. (MPSV – Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Plzeňském kraji v roce 2017, cit. online 2019-09-02)

Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob vykazoval kraj Ústecký s průměrnou hodnotou podílu nezaměstnaných osob 9,1 % za roky 2007–2017. Vysoká nezaměstnanost v tomto kraji je zapříčiněná jednostranným zaměřením na těžební a chemický průmysl. Po omezení

těchto činností v 90. letech došlo k nárůstu nezaměstnanosti. Dalším problémem je nevyvážená vzdělanostní i sociální struktura obyvatelstva a také dopravní dostupnost, která znemožňuje lidem dojíždění za prací. (MPSV – Analýza stavu a vývoje trhu práce v Ústeckém kraji za rok 2017, cit. online 2019-09-02)

Druhým krajem s nejvyšším podílem nezaměstnaných osob byl kraj Moravskoslezský s hodnotou 8,2 %. Nepříznivá struktura ekonomiky, snižující se hustota hromadné dopravy, dlouhodobá tendence kvalifikovaných osob, a to zejména mladších ročníků kraj opouštět, a naopak velký problém získat vysokoškolsky vzdělané pracovníky z jiných částí ČR a mnohé další zapříčiňují vysokou nezaměstnanost v tomto kraji. (MPSV – Zpráva o situaci na trhu práce v Moravskoslezském kraji, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018, cit. online 2019-09-02)

Tabulka 12 Podíl nezaměstnaných osob v krajích ČR v letech 2007–2017 (v %)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ø
Hl. m. Praha	1,8	1,8	3,2	3,6	3,6	4,2	5,1	5,0	4,2	3,4	2,3	3,5
Středočeský	3,2	3,4	5,5	6,1	5,6	6,1	6,9	6,4	5,4	4,3	3,2	5,1
Jihočeský	3,4	3,7	6,0	6,4	5,8	6,4	7,1	6,2	5,1	4,3	3,1	5,2
Plzeňský	3,4	4,0	6,5	6,6	5,8	5,9	6,5	5,7	4,6	3,6	2,6	5,0
Karlovarský	5,6	5,9	8,7	8,9	8,0	8,5	9,3	8,2	7,1	5,5	3,5	7,2
Ústecký	7,9	7,3	9,9	10,2	10,0	10,5	11,5	10,7	8,9	7,8	5,4	9,1
Liberecký	4,4	5,0	8,3	8,1	7,3	7,8	8,5	7,7	6,4	5,2	3,8	6,6
Královéhradecký	3,5	3,6	6,0	6,3	5,7	6,6	7,3	6,4	5,0	3,8	2,7	5,2
Pardubický	4,0	4,5	7,3	7,5	6,5	7,0	7,5	6,2	5,1	4,1	2,8	5,7
Vysočina	4,2	4,7	7,7	8,1	7,2	7,6	8,1	7,4	6,2	5,2	3,8	6,4
Jihomoravský	5,2	5,1	8,1	8,5	7,6	8,2	8,9	8,3	7,0	6,1	4,6	7,1
Olomoucký	4,8	4,9	8,9	9,1	8,3	8,9	9,8	8,8	7,0	6,0	4,4	7,4
Zlínský	4,4	4,5	8,0	7,9	7,0	7,8	8,3	7,4	6,0	5,0	3,4	6,3
Moravskoslezský	6,9	6,1	8,9	9,0	8,3	9,2	10,5	9,8	8,6	7,5	5,8	8,2

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z MPSV

Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP v krajích ČR

Karlovarský kraj je kraj s nejnižším počtem uchazečů o zaměstnání, v průměru to činí 15,7 tisíc uchazečů. Po celý rok 2017 byl zaznamenán pokles počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání oproti roku 2016.

Za kraj Karlovarský se řadí kraj Královéhradecký s průměrným počtem uchazečů o zaměstnání 20 tisíc. V roce 2017 došlo ve srovnání s minulými lety k dalšímu poklesu počtu uchazečů o zaměstnání, a naopak k výraznému nárůstu hlášených volných míst.

V opačném případě nejvíce uchazečů o zaměstnání připadlo za období 2007–2017 v kraji Moravskoslezském, kde v průměru bylo 73 tisíc uchazečů evidovaných na úřadu práce. Počet evidovaných uchazečů oproti roku 2016 poklesl a to o 14,5 tisíc osob a prognóza na začátku roku 2016 byla mnohem příznivější, než se očekávalo.

Dalším krajem s vysokým počtem uchazečů o zaměstnání měl kraj Jihomoravský a za zmiňovaných jedenáct let činila průměrná hodnota 57,5 tisíc uchazečů. I přes to, že je to druhý kraj s nejvyšším počtem uchazečů, lze z tabulky vidět, že hodnota roku 2017 (37,3 tisíc uchazečů) je nejnižší za sledované období tohoto kraje.

Tabulka 13 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce v letech 2007–2017 (v tis.)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ø
Hl. m. Praha	17,4	17,4	29,9	33,4	32,6	36,8	45,0	43,5	37,2	30,2	21,8	31,4
Středočeský	29,3	31,2	49,1	54,7	50,6	54,5	61,7	56,7	48,1	39,0	29,4	45,8
Jihočeský	16,5	17,5	27,5	29,5	26,5	28,8	31,6	27,7	22,6	19,4	14,1	23,8
Plzeňský	14,5	16,8	26,8	27,3	23,3	23,7	25,7	22,6	18,6	14,7	10,5	20,4
Karlovarský	13,0	13,4	19,3	20,0	17,4	18,4	19,6	17,3	14,9	11,8	7,5	15,7
Ústecký	49,9	45,7	60,0	61,9	58,1	61,6	65,8	60,8	50,8	44,5	31,5	53,7
Liberecký	14,6	16,6	26,3	25,7	23,3	24,2	26,0	23,5	19,5	16,1	11,9	20,7
Královéhradecký	14,5	14,7	23,4	24,7	22,2	25,2	27,7	23,9	18,6	14,3	10,5	20,0
Pardubický	15,4	17,0	26,8	27,4	23,6	25,3	26,4	22,0	18,1	14,4	10,2	20,6
Vysočina	16,2	17,9	28,6	29,4	25,6	27,0	28,3	25,5	21,3	17,6	13,0	22,8
Jihomoravský	44,2	43,1	65,9	69,3	62,7	66,4	72,0	66,2	56,0	49,0	37,3	57,5
Olomoucký	23,5	23,5	41,1	42,1	38,1	40,3	43,4	39,0	31,1	26,5	19,5	33,5
Zlínský	20,2	20,0	33,8	33,4	29,4	32,1	34,0	29,4	23,9	19,8	14,0	26,4
Moravskoslezský	65,8	57,5	80,6	82,8	75,1	81,1	90,0	83,9	72,6	64,0	49,5	73,0

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP na 1 pracovní místo v krajích ČR

Nejnižší počet uchazečů na 1 pracovní místo vykazovala dlouhodobě Praha, v průměru 3,1 uchazečů na 1 VPM. V souvislosti s dobrou kondicí ekonomiky byl zaznamenán nárůst volných pracovních míst. V roce 2017 bylo v Hlavním městě Praze na Úřadu práce evidováno 42,4 tisíc volných pracovních míst a na jedno volné místo připadalo 0,5 uchazeče

o zaměstnání. (MPSV – Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018, cit. online 2019-09-02)

Za Prahu se zařadil kraj Plzeňský s průměrným počtem 6 uchazečů na 1 VPM. Kraj evidoval k roku 2017 celkem 20,4 tisíc volných pracovních míst. Jejich počet byl o 10,3 tisíce vyšší než v minulém roce. V roce 2017 na jedno volné pracovní místo připadalo 0,5 uchazeče. (MPSV – Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Plzeňském kraji v roce 2017, cit. online 2019-09-02)

Olomoucký kraj je krajem s nejvyšším počtem uchazečů o zaměstnání na 1 volné pracovní místo. Za období 2007–2017 připadalo v průměru 22,6 uchazečů na 1 VPM. Počet uchazečů o zaměstnání připadající na 1 volné místo dále meziročně klesl z 4,2 osob v roce 2016 na 2,2 osob (tj. na polovinu) v roce 2017. Zároveň klesl i počet uchazečů pobírajících podporu v nezaměstnanosti. (MPSV – Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018, cit. online 2019-09-02)

Tabulka 14 Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce na 1 pracovní místo v letech 2007–2017

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ø
Hl. m. Praha	0,6	0,7	3,5	5,8	4,4	3,7	6,2	4,6	2,5	1,4	0,5	3,1
Středočeský	1,5	2,7	14,9	15,2	12,5	13,5	15,3	6,9	3,5	2,1	1,0	8,1
Jihočeský	2,4	4,2	18,2	16,0	12,8	11,7	13,5	7,6	3,3	2,0	1,0	8,4
Plzeňský	1,0	2,2	12,9	12,6	9,0	9,8	10,0	4,6	2,2	1,4	0,5	6,0
Karlovarský	4,1	6,4	23,3	26,6	16,0	17,9	15,4	10,5	4,5	3,2	1,2	11,7
Ústecký	7,7	10,2	34,8	27,7	29,4	34,5	28,1	17,4	9,1	5,8	2,9	18,9
Liberecký	3,2	7,3	21,9	18,1	13,1	13,2	10,2	6,5	3,3	2,9	1,4	9,2
Královéhradecký	2,7	3,6	17,5	18,1	13,7	22,5	21,3	8,6	4,7	2,3	1,2	10,6
Pardubický	1,6	4,7	14,8	12,6	9,1	13,6	11,0	6,3	2,9	1,5	0,5	7,1
Vysočina	2,8	7,4	37,5	32,1	27,8	40,6	23,5	12,2	5,9	3,3	1,7	17,7
Jihomoravský	3,2	5,2	21,7	23,5	22,6	29,0	31,8	14,6	6,9	4,4	2,2	15,0
Olomoucký	4,5	8,5	50,1	34,8	35,8	49,9	39,3	13,9	5,3	4,2	2,2	22,6
Zlínský	3,0	4,7	27,0	26,8	18,5	25,3	15,3	10,7	4,1	3,0	1,8	12,7
Moravskoslezský	6,2	6,5	29,2	25,9	18,0	24,3	39,5	15,5	7,0	5,9	3,5	16,5

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

Počet uchazečů na 1 VPM byl v průměru 18,9 osob v kraji Ústeckém a je to druhý kraj vykazující dlouhodobě nejvyšší počty uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce. Avšak od roku 2012 se počty uchazečů na 1 VPM snižují, kdy v tomto roce byl zaznamenán počet uchazečů na 1 VPM 34,5 osob a v roce 2017 to bylo jen 2,9 osob. Rapidní pokles byl tedy

o 31,6 uchazečů o zaměstnaní na 1 VPM. (MPSV – Analýza stavu a vývoje trhu práce v Ústeckém kraji za rok 2017, cit. online 2019-09-02)

Pracovní místa v evidenci úřadu práce v krajích ČR

Nejvíce pracovních míst bylo evidováno v Praze. Průměrně za sledované období bylo pracovních míst v evidenci úřadu práce 16,4 tisíc. Jak Praha, Česká republika a celkově na evropském trhu byla nadále značná poptávka po nedostatkových profesích jako je elektrikář, instalatér, IT specialista, pečovatel, lešenář, štukatér, potrubář, malíř, lakýrník, tesař, skladník a mnoha dalších. Většina zemí EU není i nadále schopná pokrýt volná pracovní místa v těchto oborech z vlastních zdrojů, a tak se snaží o nábor pracovníků ze zahraničí. (MPSV – Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018, cit. online 2019-09-02)

Středočeský kraj je druhým krajem s nejvyšším počtem volných pracovních míst, a to v průměru 11 tisíc. Celkový počet volných pracovních míst nabízených Krajskou pobočkou ÚP ČR v Příbrami vzrostl v roce 2016 z 18,7 tis. na 30,3 tis. volných pracovních míst, tj. o 11,6 tisíc míst (+62,6 %). (MPSV – Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018: Roční zpráva o situaci na trhu práce ve Středočeském kraji, cit. online 2019-09-02)

Naopak nejmenší počet pracovních míst byl v kraji Karlovarském a to konkrétně 2,3 tisíc za sledované období. V roce 2017 došlo v Karlovarském kraji k rekordnímu počtu nahlášených volných pracovních míst (6,5 tisíc) za několik posledních let. Pro představu nejméně nahlášených volných pracovních míst bylo zaznamenáno v prosinci 2010, a to pouhých 748. (MPSV – Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018: Analýza trhu práce v Karlovarském kraji, cit. online 2019-09-02)

Za krajem Karlovarským se zařadil s průměrným počtem 2,8 tisíc volných pracovních míst kraj Vysočina. I v roce 2017 si v Kraji Vysočina nárůst počtů nabízených volných pracovních míst, nastartovaný v roce 2013 a pokračující v letech 2014, 2015 a 2016, s přihlédnutím k sezónním výkyvům vzestupnou tendenci udržel. V roce 2017 bylo v Kraji Vysočina nabízeno 7,5 tisíc volných pracovních míst, což bylo vůbec nejvíce za sledované období v letech 2007–2017. (MPSV – Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci

APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018: Analýza trhu práce v kraji Vysočina, cit. online 2019-09-02)

Tabulka 15 Pracovní místa v evidenci úřadu práce v letech 2007–2017 (v tis.)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ø
Hl. m. Praha	28,7	25,0	8,5	5,7	7,5	10,0	7,3	9,4	15,1	21,1	42,4	16,4
Středočeský	19,7	11,4	3,3	3,6	4,1	4,0	4,0	8,2	13,5	18,7	30,3	11,0
Jihočeský	7,0	4,2	1,5	1,9	2,1	2,5	2,3	3,6	6,9	9,5	13,8	5,0
Plzeňský	1,4	7,6	2,1	2,2	2,6	2,4	2,6	4,9	8,5	10,1	20,4	5,9
Karlovarský	3,2	2,1	0,8	0,7	1,1	1,0	1,3	1,6	3,3	3,7	6,5	2,3
Ústecký	6,5	4,5	1,7	2,2	2,0	1,8	2,3	3,5	5,6	7,6	10,8	4,4
Liberecký	4,6	2,3	1,2	1,4	1,8	1,8	2,5	3,6	5,9	5,6	8,7	3,6
Královéhradecký	5,3	4,1	1,3	1,4	1,6	1,1	1,3	2,8	3,9	6,2	8,8	3,4
Pardubický	9,5	3,7	1,8	2,2	2,6	1,9	2,4	3,5	6,2	9,7	20,0	5,8
Vysočina	5,7	2,4	0,8	0,9	0,9	0,6	1,2	2,1	3,6	5,4	7,5	2,8
Jihomoravský	13,7	8,3	3,0	3,0	2,8	2,3	2,3	4,5	8,1	11,2	16,8	6,9
Olomoucký	5,2	2,7	0,8	1,2	1,1	0,8	1,1	2,8	5,9	6,3	8,7	3,3
Zlínský	6,7	4,3	1,3	1,2	1,6	1,7	2,2	2,7	5,8	6,5	8,0	3,8
Moravskoslezský	10,7	8,8	2,8	3,2	4,2	3,3	2,3	5,4	10,3	10,9	14,0	6,9

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

5 Výsledky práce

Poslední kapitola srovnává a analyzuje mezi sebou dva kraje s nejnižší a dva kraje s nejvyšší nezaměstnaností v České republice. Tyto čtyři kraje byly vybrány na základě analýzy hodnot obecné míry nezaměstnanosti, kterou zobrazuje tabulka č. 11 poukazující na výrazné regionální rozdíly na situaci na trhu práce. V závěru práce je krajům poskytnuto doporučení, jak mohou svou nezaměstnanost snižovat a zároveň bude řečeno, jaká hlavní úskalí postihuje tyto kraje. Dále je pro vybrané kraje předpovězen jejich budoucí vývoj míry nezaměstnanosti do roku 2020.

5.1 Srovnání krajů

Nejnižší míru nezaměstnanosti vykazovala dlouhodobě Praha a Středočeský kraj. V hlavním městě Praha činila hodnota obecné míry nezaměstnanosti za období 2007–2017 průměrně 2,8 %, což představovalo dlouhodobě nejnižší hodnotu v rámci všech krajů České republiky. Ve Středočeském kraji byla hodnota míry nezaměstnanosti za sledované období 4,0 %, tedy o 1,2 p.b. vyšší než v Praze.

V opačném případě nejvyšší obecnou míru nezaměstnanosti měl kraj Ústecký a Moravskoslezský. Ústecký kraj měl míru nezaměstnanosti 8,5 % a v blízké těsnosti se za ním zařadil kraj Moravskoslezský s obecnou mírou nezaměstnanosti 8,4 %.

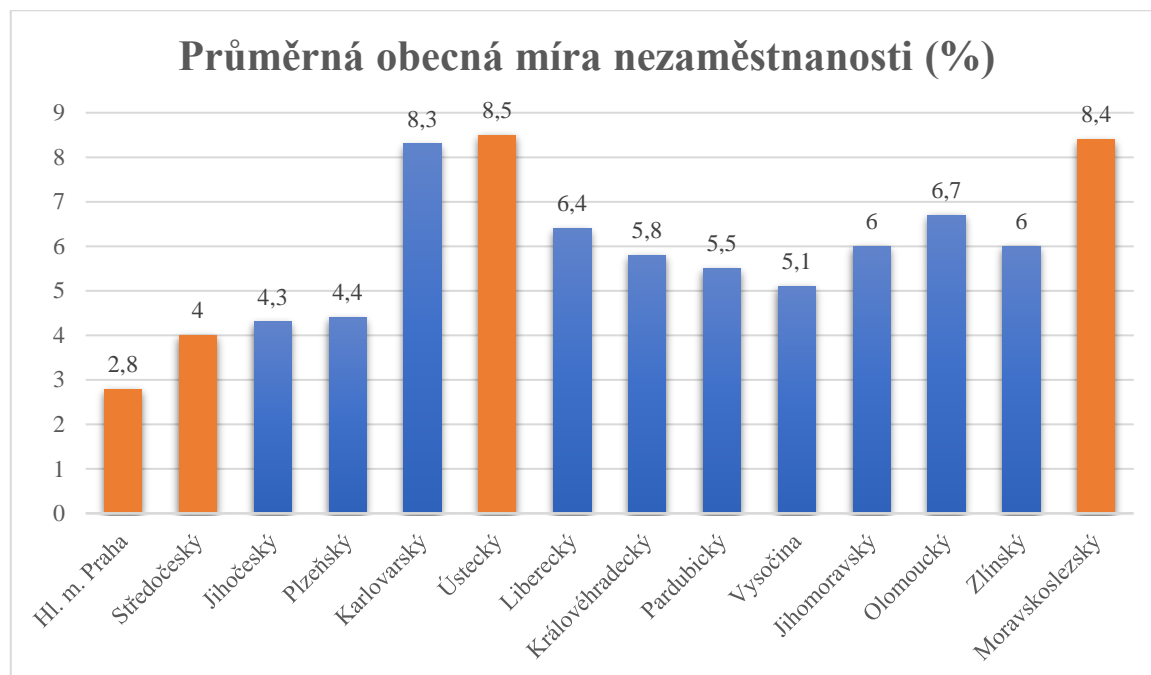
Tabulka 16 Obecná míra nezaměstnanosti srovnávaných krajů

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ø
Hl. m. Praha	2,4	1,9	3,1	3,8	3,6	3,1	3,1	2,5	2,8	2,3	1,7	2,8
Středočeský	3,4	2,6	4,4	5,2	5,1	4,6	5,2	5,1	3,5	3,1	2,1	4,0
Ústecký	9,9	7,9	10,1	11,2	9,9	10,8	9,4	8,5	7,6	4,7	3,5	8,5
Moravskoslezský	8,5	7,4	9,7	10,2	9,3	9,5	9,9	8,6	8,1	6,4	4,7	8,4

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

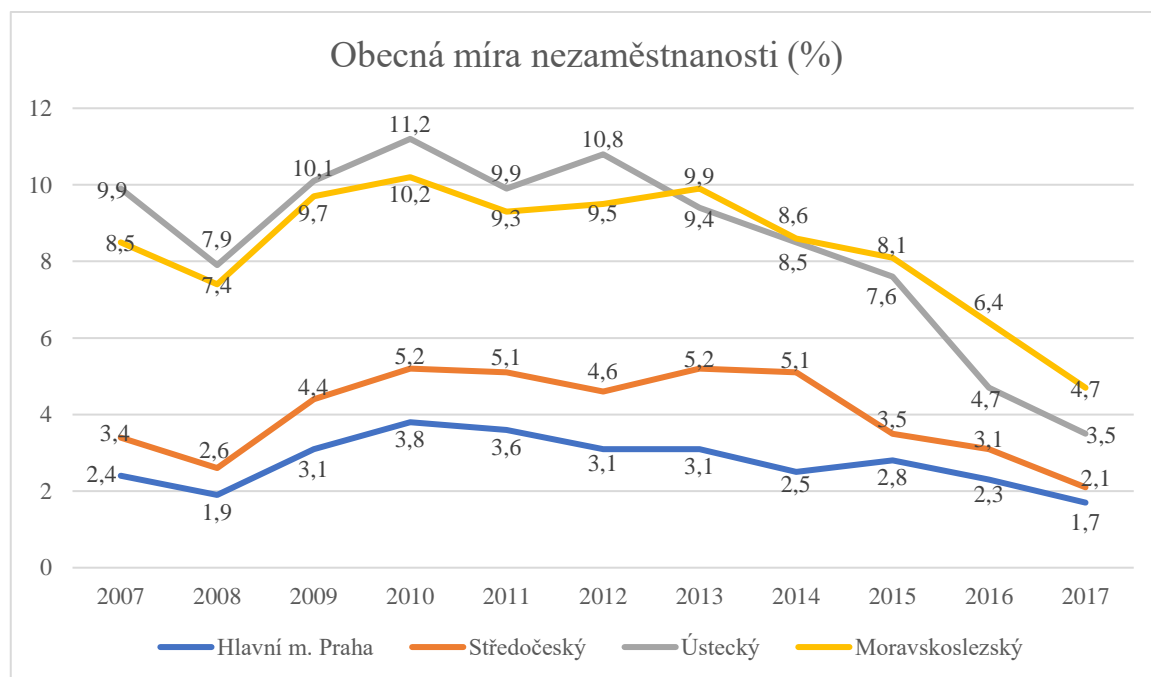
Následující graf č. 7 zobrazuje průměrnou obecnou míru nezaměstnanosti v období let 2007–2017 v jednotlivých krajích a jsou zde vyznačeny dva kraje s nejnižší a dva kraje s nejvyšší nezaměstnaností.

Graf 7 Průměrná obecná míra nezaměstnanosti v krajích v letech 2007–2017 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

Graf 8 Obecná míra nezaměstnanosti srovnávaných krajů v letech 2007–2017 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2018

Pro lepší představu vývoje míry nezaměstnanosti poslouží graf č. 8. Z grafu lze vidět nejnižší míru nezaměstnanosti v Praze, která přetrvávala za celé sledované období a v žádném roce neměl žádný jiný kraj nezaměstnanost nižší. Lze říci, že kraj Středočeský po celou dobu vývoje míry nezaměstnanosti kopíroval Hlavní město Prahu, avšak větší rozdíly zaznamenal rok 2013 a 2014, kdy nezaměstnanost v Praze klesla z 3,1 % na 2,5 % a rozdíl mezi těmito roky byl 0,6 p.b., zatímco u Středočeského kraje nezaměstnanost klesla z 5,2 % na 5,1 % a rozdíl mezi těmito roky nebyl tak značný. Uvnitř Středočeského kraje existují výrazné rozdíly v nezaměstnanosti, které jsou ovlivněné blízkostí Prahy. K problémovým oblastem patří okrajové části okresu, kde je situace značně ovlivňována zaměstnavateli s předmětem činnosti zemědělství a stavebnictví. Nabídka práce závisí v obou případech na klimatických podmínkách. Zaměstnanost také ve velké míře ovlivňuje dopravní dostupnost. (MPSV – Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018, cit. online 2019-09-02), (MPSV – Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018: Roční zpráva o situaci na trhu práce ve Středočeském kraji, cit. online 2019-09-02)

Kraj Ústecký a Moravskoslezský se mezi sebou navzájem prolínaly. Od roku 2007 do roku 2012 měl kraj Ústecký vyšší nezaměstnanost oproti kraji Moravskoslezskému. V Ústeckém kraji nejsou podniky rovnoměrně rozmístěny po celém území a většina větších podniků se nachází v centrech velkých měst. V odlehlejších místech kraje je velmi špatná dopravní dostupnost, která znemožňuje dojíždění za prací. V kraji převládá vysoký podíl osob se základním vzděláním a nízký podíl osob vysokoškolsky vzdělaných. To vše má za následek vysokou míru nezaměstnanosti. Situace mezi sledovaným krajem Ústeckým a Moravskoslezským se obrátila v roce 2013, kdy kraj Ústecký začal vykazovat nižší míru nezaměstnanosti než kraj Moravskoslezský a tato situace převládala až do roku 2017. Snížení míry nezaměstnanosti v Ústeckém kraji od roku 2013 mohlo být způsobeno zvýšením počtu pracovních míst a to o 500. V další letech se počet pracovních míst stále zvyšoval a rok 2017 zaznamenal 10 800 pracovních míst. Kvůli takovému počtu volných pracovních míst se také snížil počet uchazečů na jedno volné pracovní místo a taktéž se snížil počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce, jelikož více lidí získalo snadněji zaměstnání. (MPSV – Analýza stavu a vývoje trhu práce v Ústeckém kraji za rok 2017, cit. online 2019-09-02), (MPSV – Zpráva o situaci na trhu práce v Moravskoslezském kraji, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018, cit. online 2019-09-02)

5.2 Doporučení krajům

Na základě provedené analýzy, sestavených tabulek a grafů jsou krajům doporučena možná opatření a kroky, které by vedly do budoucna ke snížení nezaměstnanosti.

5.2.1 Hlavní město Praha

Praha jakožto hlavní město České republiky, je centrem politiky, mezinárodních vztahů, vzdělávání, kultury a ekonomiky. V rámci Evropské unie se Praha řadí mezi vyspělé regiony, její historické centrum je zapsáno na seznamu kulturního dědictví UNESCO. To vše se odráží na specifickém charakteru a postavení Prahy mezi ostatními regiony naší republiky. Za sledované období byla v Praze nejnižší nezaměstnanost. Praha má z hlediska ekonomiky zcela výsadní postavení. Sídlí zde většina finančních institucí a zahraničních firem, což má podstatný vliv na ekonomiku Prahy. Ekonomický výkon Prahy vytváří stabilně kolem čtvrtiny celostátního hrubého domácího produktu. To ovlivňuje řada faktorů. V Praze pracuje velká část mimopražských obyvatel, ti zde vytváří přidanou hodnotu, dále je to lokalizací a registrací sídel ekonomických subjektů, zahraničních poboček nadnárodních firem, koncentrací centrálních orgánů veřejného i soukromého sektoru. Atraktivita pražského trhu práce je vysoká a dokáže pokrýt zvýšenou poptávku po pracovní síle. (MPSV – Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018, cit. online 2019-09-02)

Průměrná hrubá měsíční mzda dosahovala v roce 2017 hodnoty 39 173 Kč a oproti Středočeskému kraji byla o 7 222 Kč vyšší. Vyšší mzda je právě důvodem dojíždění za prací z ostatních krajů a stále se zde pohybuje více ekonomicky aktivních obyvatel. V roce 2009, 2010 a 2011 Prahu zasáhla hospodářská krize a obecná míra nezaměstnanosti byla v roce 2010 nejvyšší za sledované období, s hodnotou 3,8 %. V roce 2011 činila míra nezaměstnanosti 3,6 % a po tomto roce se začala opět snižovat. V Praze přibývá nových firem, tudíž se zvyšuje počet pracovních míst. V roce 2017 bylo volných pracovních míst 42, 4 tis. a nárůst oproti minulému roku byl o 21,3 tis. S tím souvisí počet uchazečů na 1 volné pracovní místo, kde se počet uchazečů naopak snižuje. To zachycuje tabulka č. 14. Počet uchazečů na 1 VPM stále klesá a v roce 2017 bylo za sledované období 0,5 uchazečů na 1 pracovní místo. Celkový počet uchazečů v roce 2017 činil 21,8 tis. uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce a snížil se tak oproti roku 2016 o 8,4 tisíc. To lze odůvodnit již zmiňovanou výstavbou a rozrůstáním firem. Obecná míra nezaměstnanosti

klesla z roku 2016 na rok 2017 o 0,6 p.b. a podíl nezaměstnaných klesl o 1,1 p.b. Trh práce v Praze je velmi pružný a rychle reaguje na změny.

Pro Prahu jakožto město s nejnižší nezaměstnaností v ČR ale i v rámci Evropské unie nemá velký význam doporučovat opatření na snížení nezaměstnanosti. Vhodné je navrhnout několik variant, jak firmám pomoci najít na trhu práce volné kapacity (zaměstnance). Na trhu práce lze spatřit tři kategorie potenciálních zaměstnanců, na které by se firmy v současnosti i v blízké budoucnosti měly zaměřit. Jedná se o „mladé“ důchodce, rodiče na mateřské dovolené a studenty středních a vysokých škol. Mezi „mladé“ důchodce patří lidé, kteří dosáhli důchodového věku, nebo jsou několik let v důchodu. Někteří z nich mají zájem pracovat i při dosažení důchodového věku buď na plný nebo na částečný úvazek. Tito lidé mají praxi, ale jsou méně ochotni se učit novým věcem, technologiím, chybí jim znalost cizího jazyka a pro zaměstnavatele představují být tolik atraktivní. Program, který by pomohl starším osobám se rekvalifikovat, rozšířit jejich jazykové znalosti, či jim napomohl v technologických dovednostech, by pak zamezil předčasnému propouštění těchto osob. Druhou kategorií tvoří rodiče na mateřské dovolené. Někteří z nich by rádi pracovali na částečný úvazek nebo využívali home office, ale firmy zatím tento druh práce příliš nenabízejí. Dalším problémem je nedostatek předškolních zařízení, v kterých by rodiče mohli na část dne nechat své děti. Firmy by mohly iniciovat vznik těchto zařízení – firemních školek ve spolupráci s veřejným sektorem (zde je možné za určitých podmínek využít financování z evropských fondů). Poslední skupinou jsou studenti středních a vysokých škol. Firmy by měly aktivně spolupracovat se školami v rámci regionu a nabízet studentům stáže, brigády, práci na částečný pracovní úvazek, případně i stipendia a zejména se snažit studentům nabízet práci ihned po ukončení studia.

5.2.2 Středočeský kraj

Středočeský kraj leží uprostřed Čech. Velikostí, počtem obcí i obyvatel je největším krajem České republiky. Jeho rozloha 10 928 km² zabírá téměř 14 % území ČR. Poloha Středočeského kraje uprostřed Čech významně ovlivňuje jeho ekonomickou charakteristiku. Jedná se především o úzkou vazbu s hlavním městem. Hustá dopravní síť činí polohu kraje mimořádně výhodnou. Nevýhodou je pro kraj nevyváženost vztahu Prahy a Středních Čech. Středočeský kraj má rozvinutou zemědělskou a průmyslovou výrobu. Nachází se v něm několik významných podniků, příkladem může být ŠKODA AUTO v Mladé Boleslavi. Středočeský kraj se potýká s nedostatkem kvalifikované síly, protože ta odchází za lepšími

pracovními podmínkami do Prahy a její blízkost umožňuje denní dojíždění za prací. V kraji se vyskytuje strukturální nezaměstnanost, kdy struktura volných pracovních míst neodpovídá struktuře uchazečů o zaměstnání. (MPSV – Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018: Roční zpráva o situaci na trhu práce ve Středočeském kraji, cit. online 2019-09-02) Středočeský kraj je druhým krajem s nejnižší nezaměstnaností. Jeho průměrná obecná míra nezaměstnanosti činila za sledované období 4,0 %. V roce 2017 bylo volných pracovních míst 30,3 tis. a nárůst oproti minulému roku byl o 11,6 tis. Počet uchazečů na 1 VPM klesal a v roce 2017 bylo 1,0 uchazečů na 1 pracovní místo. Celkový počet uchazečů v roce 2017 činil 29,4 tis. uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce a snížil se tak oproti roku 2016 o 9,6 tisíc. Obecná míra nezaměstnanosti klesla z roku 2016 na rok 2017 o 1,0 p.b. a podíl nezaměstnaných klesl o 1,1 p.b., což představovalo stejný pokles jako v Praze.

V kraji je nedostatek kvalifikované pracovní síly. Počty zaměstnavatelů, kteří požadují kvalifikované lidské zdroje především v oblasti technických profesí se zvyšují. Podnikatelské subjekty zatím nepřikročily ke vzdělávání své budoucí pracovní generace, nezakládají na svých pracovištích vzdělávací a učňovská střediska, čerpají tak pracovní sílu, zejména pak řemeslníky, jen ze zdrojů trhu práce, který již nyní není schopen uspokojit jejich poptávku. Bylo by tedy vhodné, aby firmy iniciovaly a spolupracovaly na rekvalifikačních programech, které by se zaměřily na podporu nezaměstnaných osob (např. dlouhodobě nezaměstnaných, absolventů škol apod.) a jejich nedostatečnou kvalifikaci a chybějící praxi a dále je vzdělávaly v oblastech strojírenství, IT, jazykového vzdělávání, kde chybí kvalifikovaní pracovníci. Poradenské programy, rekvalifikační programy či veletrhy pracovních příležitostí by byly pro všechny skupiny lidí, kteří jsou nezaměstnaní či jim pro získání zaměstnání chybí potřebná kvalifikace.

Atraktivnost Prahy, její blízká dostupnost a možnost získání pracovní pozice za vyšší platové ohodnocení táhne obyvatele Středočeského kraje za prací do Prahy. Kraj by musel přilákat více tuzemských a zahraničních investorů, kteří by vybudovali nové podniky a kvalifikovaná pracovní síla by zůstala v kraji.

Během roku 2017 bylo ve Středočeském kraji realizováno několik projektů a zároveň připraveno několik dalších projektů, které budou realizovány do roku 2019. Jedná se například o projekt „Začínáme po 50 ve Středočeském kraji II“, kde je za cíl hned po účasti projektu nalézt práci. Projekt osobám nad 50 let věku umožňuje projít individuálním poradenstvím, rekvalifikovat se nebo se zaměstnat na pracovním místě se mzdovou dotací.

Dalším projektem je projekt „Směr – práce ve Středočeském kraji 2“. Projekt je určen pro nezaměstnané, kteří jsou v evidenci déle než 5 měsíců a velká pozornost se soustředí na uchazeče, kteří jsou v evidenci déle než 12 měsíců. Hlavním cílem projektu je zvýšit zaměstnatelnost osob z cílových skupin, podpořit jejich začlenění zpět na trh práce a prevence nezaměstnanosti. Projekt s názvem „Šance pro zdravotně postižené ve Středočeském kraji“ se věnuje především znevýhodněným lidem, kterým je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání. V projektu jsou zařazeni OZP s různými druhy postižení, z tohoto důvodu je kladen důraz na individuální přístup, proto je projekt koncipován jako vzdělávací program s individuálním přístupem k účastníkovi. (MPSV – Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018: Roční zpráva o situaci na trhu práce ve Středočeském kraji, cit. online 2019-09-02)

5.2.3 Ústecký kraj

Ústecký kraj leží na severozápadě České republiky. Rozloha kraje je 5 339 km², což představuje 6,8 % rozlohy České republiky. Zemědělská půda zaujímá téměř 52 % území kraje. Kraj se vyznačuje rozdílností z hlediska přírodních podmínek, hospodářské struktury, hustoty osídlení a stavu životního prostředí. Hustota obyvatel je vyšší, než vykazuje celostátní průměr a je čtvrtou nejzaldněnější oblastí po Hlavním městě Praze, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji. Hospodářský význam kraje je historicky dán značným nerostným bohatstvím, zejména rozsáhlými ložisky hnědého uhlí. Z odvětví má významné postavení energetika, těžba uhlí, strojírenství, chemický a sklářský průmysl. Průmyslová činnost z minulosti měla a dosud má nepříznivý dopad na kvalitu životního prostředí a známy jsou problémy s emisní situací. (MPSV – Analýza stavu a vývoje trhu práce v Ústeckém kraji za rok 2017, cit. online 2019-09-02)

Ústecký kraj za období 2007–2017 měl nejvyšší obecnou míru nezaměstnanosti ze všech čtrnácti krajů. Jeho obecná míra nezaměstnanosti dosáhla hodnoty 8,5 % a o 0,1 p.b. tak předstihl kraj Moravskoslezský. Ústecký kraj vykazoval nejvyšší míru nezaměstnanosti do roku 2012 a od roku 2013 byla vyšší míra nezaměstnanosti v kraji Moravskoslezském, přesto v průměru byla jeho obecná míra nezaměstnanosti nejvyšší, to lze vidět v grafu č. 7. Podíl nezaměstnaných osob byl nejvyšší v roce 2013 a jeho hodnota byla 11,5 %, naopak nejnižší hodnota 5,4 % byla v roce 2017. Volných pracovních míst k roku 2017 bylo 10,8 tis. a počet uchazečů na 1 VPM bylo 2,9.

Stejně jako kraj Moravskoslezský a zde by se dal zmínit i kraj Karlovarský mají dost společného. Kraje byly zaměřeny na těžbu uhlí a v 90. letech byly postiženy restrukturalizací průmyslu. Příhraniční kraje mají obecně vyšší míru nezaměstnanosti oproti ostatním krajům, protože se nacházejí v periferní oblasti v rámci ČR. Limitující pro hospodářství je horský a podhorský terén. V Ústeckém kraji by bylo vhodné se zaměřit na cestovní ruch. Horská poloha kraje je vhodná jak pro zimní, tak letní turistiku. Problém převládá s vyrovnáním se s restrukturalizací, jak již bylo zmiňováno. Přínosné by pro tento kraj bylo pozměnit tamější zaměření hospodářství a najít nová pracovní místa. Další slabé stránky Ústeckého kraje je nízká vzdělanostní struktura, kdy lidé odchází do jiných krajů především pro vysokoškolské vzdělání, vysoká kriminalita, výskyt sociálně patologických jevů a špatný stav dopravních komunikací. (Ústecký kraj, cit. online 2019-10-24)

Pro kraj by bylo prospěšné rozšířit programy zaměřující se na podporu absolventů. Obdobné programy jako má například Chomutov – Fond dalšího vzdělání. Jako většina absolventů se tu lidé po škole potýkají s nedostatečnou praxí. Absolventi po škole jsou nedostatečně seznámeni, jak postupovat při první evidenci na ÚP ČR, nemají dostatečné informace o nabídce volných pracovních míst. Bylo by vhodné, aby Úřad práce ČR více spolupracoval se školami, které následně studenty informují, aby se ještě více rozšířily besedy na školách a burzy práce, které již ÚP ČR pořádá. Zájemci by se mimo jiné dozvěděli, jak správně vyhledávat pracovní pozice, jak napsat životopis, motivační dopis či se lépe připravili na přijímací pohovor. (Děčínský deník – Nezaměstnanost u nás je nejnižší v Evropě. Ústecký kraj je výjimkou, cit. online 2019-10-24)

I přes výrazné snížení míry nezaměstnanosti v tomto kraji u zaměstnavatelů stále přetrvává zájem o nové zaměstnance, převážně v technických a dělnických oborech. Trh práce ovlivňují také sezónní práce, a to především ve stavebnictví, gastronomii, cestovním ruchu, zemědělství, zahradnictví, lesnictví, lázeňství či těžbě. V kraji se objevuje trend, kdy řada uchazečů, zejména těch, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní, ztrácí motivaci pracovat, a to například kvůli nízké úrovni vzdělání, nízké kvalifikaci, nedostatku praxe, omezené mobilitě, věkovému či zdravotnímu handicapu. Důležité je odstranit tyto bariéry a vyrovnat nesoulad poptávky a nabídky na trhu práce, tedy obsadit co nejvíce volných pracovních míst uchazeči z jeho evidence. Situace na trhu práce do budoucna nahrává dalšímu rychlému zvyšování mezd. (Děčínský deník – Nezaměstnanost u nás je nejnižší v Evropě. Ústecký kraj je výjimkou, cit. online 2019-10-24)

5.2.4 Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj leží na severovýchodě Čech a vykazuje značnou rozmanitost z hlediska přírodních podmínek, hustoty osídlení i stavu životního prostředí. Jeho rozloha činí 5 430 km², z čehož více jak polovinu tvoří zemědělská půda. Nachází se zde rozsáhlé naleziště černého uhlí či ložiska zemního plynu. Cenné přírodní bohatství nalezneme v okolí Beskyd, Jeseníků a Poodří. Hlavním a největším sídlem je město Ostrava. Velká část kraje se stala jednou z nejdůležitějších průmyslových oblastí v republice, jelikož představuje celostátní centrum hutní výroby. Je zde soustředěna i těžba téměř celé produkce černého uhlí v rámci České republiky. Moravskoslezský kraj je známý svým průmyslem, a to především průmyslem uhelným, chemickým, strojírenským či zpracováním železa. V těchto sektorech je zaměstnáváno nejvíce obyvatel kraje. (MPSV – Zpráva o situaci na trhu práce v Moravskoslezském kraji, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018, cit. online 2019-09-02)

Průměrná obecná míra nezaměstnanosti byla 8,4 %. Od roku 2013 nezaměstnanost klesala a rok 2017 vykazoval nejnižší míru nezaměstnanosti za sledované období 4,7 %. Podíl nezaměstnaných taktéž od roku 2013 klesal. Z roku 2016 na rok 2017 klesl podíl nezaměstnaných o 1,7 p.b. Kraj se snaží snižovat nezaměstnanost pomocí nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Důvodem poklesu nezaměstnanosti je i pokles počtu obyvatel, kdy se za jedenáct let snížil počet obyvatel o 43 tis.

Moravskoslezský kraj dlouhodobě zužují špatné zemědělské podmínky z důvodu kontaminace půdy, podzemních vod či znečištění ovzduší. To má za příčinu vyšší nezaměstnanost, protože kraj nemůže zaměstnat obyvatele v zemědělském a hospodářském sektoru. Kraj by se měl do budoucna zaměřit na využívání šetrnějších technologií a snaze o zlepšení životního prostředí. Na nepříznivé životní prostředí má velký vliv povrchová těžba. Nejzávažnější situace převládá ve střední a severovýchodní části kraje, konkrétně na Ostravsku, Karvinsku a Třinecku. (ČSÚ – Statistická ročenka Moravskoslezského kraje, cit. online 2019-10-24)

Kraj se potýká s vysokým počtem osob se zdravotním postižením trpící sociálním vyloučením. Zdravotní omezení vychází z předešlých prací v těžkém průmyslu. Bylo by tedy vhodné zavést programy pro tyto lidi, kteří potřebují zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání a individuální přístup. Lepší informovanost na trhu práce a lepší přehled o volných pracovních místech (např. spoluprací firem a úřadů práce) by lidem ulehčil hledání vhodné pracovní pozice, jelikož už tak mají ztížené podmínky.

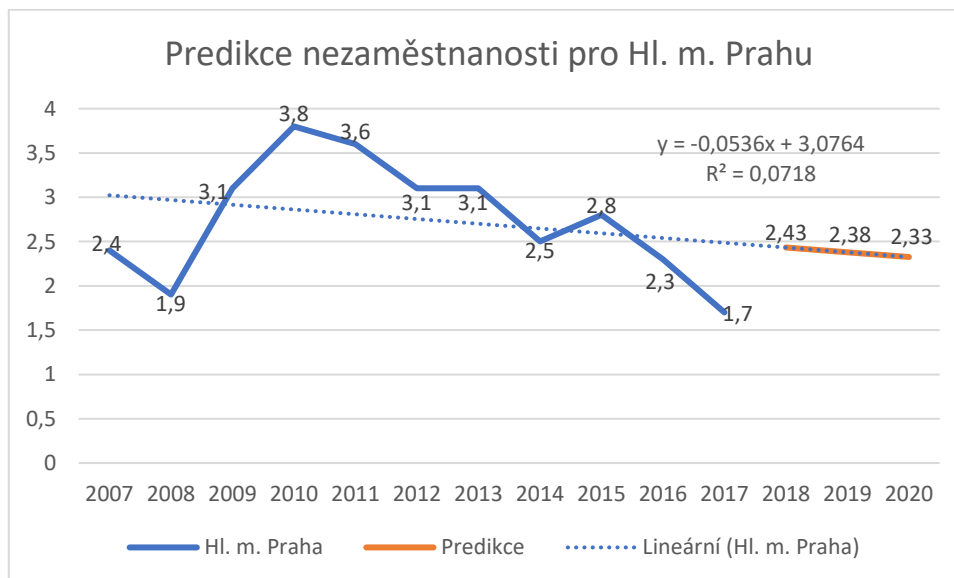
Například v Ostravě již několik let probíhají rekvalifikační kurzy „z horníka programátorem“, které nabízí bývalým horníkům rekvalifikaci v perspektivní oblasti IT. (Knitl, cit. online 2019-11-11)

5.3 Predikce vývoje nezaměstnanosti v jednotlivých krajích

Pro stanovení predikce ve vybraných krajích byly použity lineární trendové funkce, jejichž parametry se odhadly na datové základně v období 2007–2017.

Následující graf č. 9 zachycuje vývoj nezaměstnanosti Hlavního města Prahy, ze kterého je zřejmé, že v roce 2008 byla nezaměstnanost na rekordně nízkých hodnotách, a to do posledních měsíců tohoto roku díky velmi dobrému stavu hospodářského růstu. V roce 2017 byl tento rekord překonán. Enormní nárůst nezaměstnanosti nastal v letech 2009–2010, což bylo způsobeno vlivy hospodářské krize. Na základě parametrů plynoucích z regresní analýzy se nezaměstnanost v Praze snižovala ve sledovaném období meziročně o 0,0536 procentních bodů.

Graf 9 Predikce obecné míry nezaměstnanosti pro Hl. m. Prahu v období 2007–2020

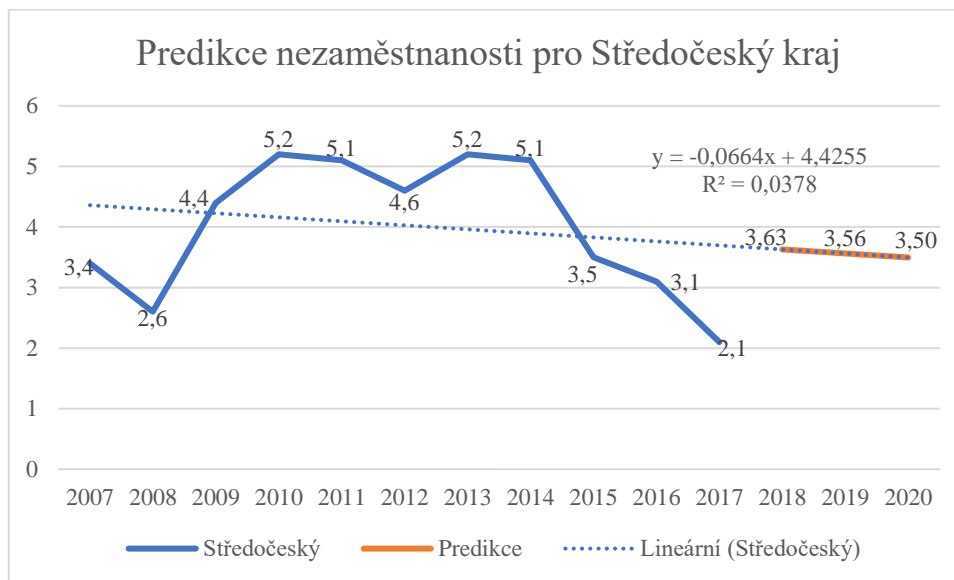
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ

Vzhledem k predikci, která je v následujících letech vyšší než míra nezaměstnanosti lze považovat míru nezaměstnanosti v roce 2017 za velice nízkou a odchylovající se od trendu. Lze tedy očekávat v budoucnu návrat míry nezaměstnanosti k tomuto trendu.

V grafu č. 10 je zachycena nezaměstnanost Středočeského kraje v období 2007–2017 a její predikce pro následující tři období. I v tomto případě lze pozorovat rekordně nízkou míru nezaměstnanosti v roce 2017, která se od trendu výrazně odchyľuje. Ve sledovaném období byl mezitím pokles míry nezaměstnanosti o 0,0664 procentních bodů.

Graf 10 Predikce obecné míry nezaměstnanosti pro Středočeský kraj v období 2007–2020

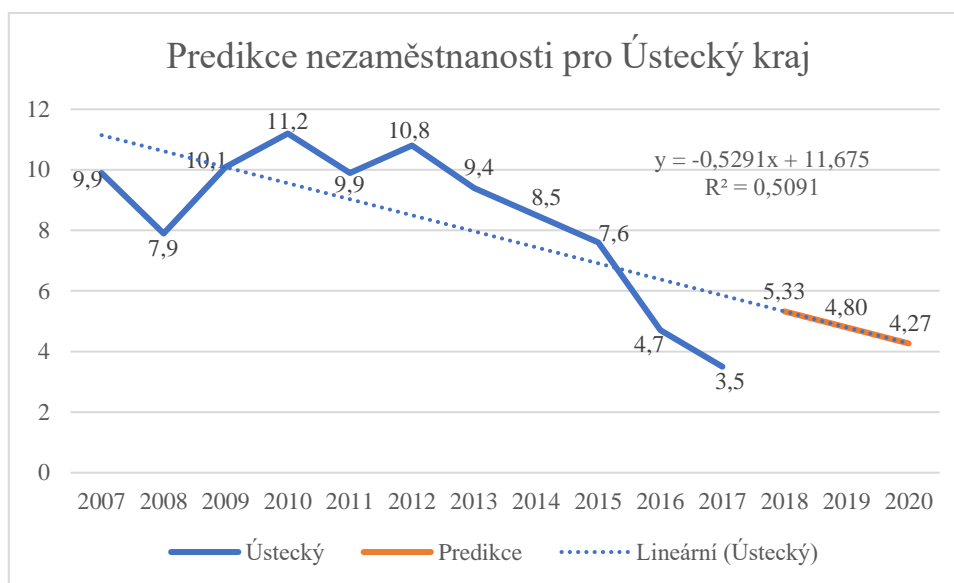

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ

Při porovnání regresních koeficientů trendových funkcí pro Prahu a Středočeský kraj je možné dojít k závěru, že ve Středočeském kraji byl pokles nezaměstnanosti výraznější než v Praze, což je v souladu s informací, která byla zjištěna ze Statistické ročenky ČSÚ, ve které se tvrdí, že Praha vysává Středočeský kraj o kvalifikované pracovní síly.

Graf č. 11 zobrazuje vývoj nezaměstnanosti v období 2007–2017 v Ústeckém kraji, kde je situace podobná jako v Praze a kraji Středočeském s rozdílem, že pokles nezaměstnanosti byl výrazně vyšší. V průměru meziročně docházelo k poklesu o 0,5291 procentních bodů, což je cca desetinásobně rychlejší tempo poklesu oproti Praze. To mohlo být způsobeno kombinací stabilního ekonomického růstu, aktivní politiky zaměstnanosti a tvorby nových pracovních.

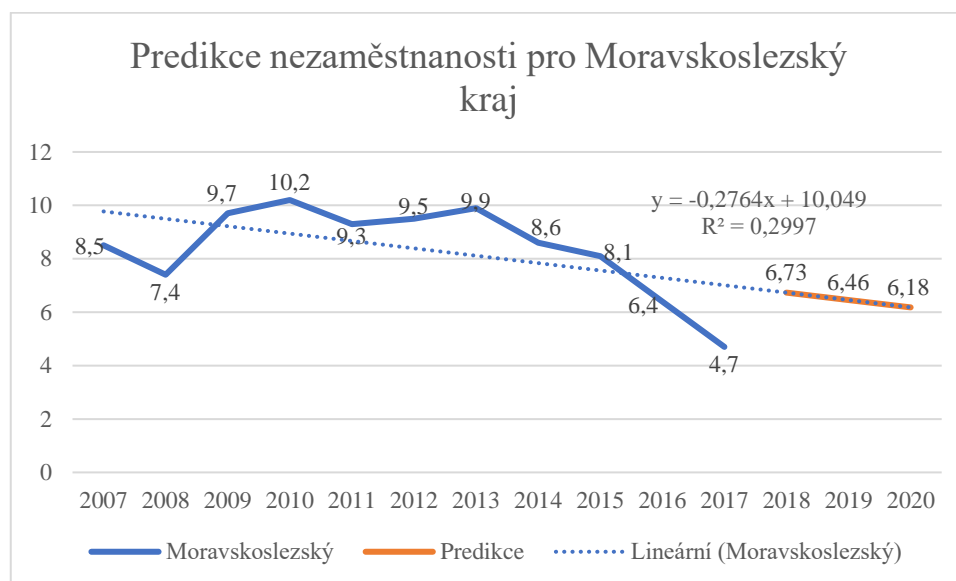
Graf 11 Predikce obecné míry nezaměstnanosti pro Ústecký kraj v období 2007–2020

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ

V grafu č. 12 je vývoj nezaměstnanosti v období 2007–2017 v Moravskoslezském kraji a je opět vidět stejná situace, kdy nejvyšší míra nezaměstnanosti byla v roce 2010 a následně docházelo převážně k poklesu. Tento pokles činil meziročně 0,2764 procentních bodů. Ve srovnání s krajem Ústeckým byl tento pokles o něco mírnější, z čehož lze usoudit, že Moravskoslezský kraj může do budoucna vykazovat vyšší míru nezaměstnanosti než kraj Ústecký.

Graf 12 Predikce obecné míry nezaměstnanosti pro Moravskoslezský kraj v období 2007–2020

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ

Následující tabulka č. 17 zobrazuje predikované hodnoty obecné míry nezaměstnanosti v letech 2018, 2019 a 2020, které byly odhadnuty pomocí výše uvedených lineárních trendových funkcí.

Na základě predikovaných hodnot uvedenými trendovými funkcemi si lze povšimnout, že ve všech sledovaných krajích by měl pokračovat klesající trend nezaměstnanosti. Je nutné však podotknout, že v současné době je míra nezaměstnanosti na nižších hodnotách, než generují trendové funkce a je to dáno tím, že v současné době se míra nezaměstnanosti výrazně vychyluje od trendu, tudíž lze do budoucna očekávat korekci směrem nahoru.

Tabulka 17 Prognózané hodnoty obecné míry nezaměstnanosti ve vybraných krajích (%) v roce 2018, 2019 a 2020

Rok	Hl. m. Praha	Středočeský	Ústecký	Moravskoslezský
2018	2,43	3,63	5,33	6,73
2019	2,38	3,56	4,80	6,46
2020	2,33	3,50	4,27	6,18

Zdroj: Vlastní zpracování

6 Závěr

Cílem diplomové práce bylo analyzovat a zhodnotit vývoj nezaměstnanosti v České republice a jednotlivých krajích v časovém období 2007–2017. Na základě analýzy byly vybrány dva kraje s nejnižší nezaměstnaností, tzn. Praha a Středočeský kraj a dva kraje s nejvyšší nezaměstnaností, tzn. Ústecký a Moravskoslezský kraj. Hlavním cílem bylo na základě získaných informací, sestavených tabulek a grafů navrhnout možná řešení a opatření, jak nezaměstnanost do budoucna snížit a dále pak predikovat budoucí vývoj míry nezaměstnanosti.

Nezaměstnanost vzrostla v roce 2009 a 2010 z důvodu hospodářské krize a v roce 2012 a 2013 vlivem recese české ekonomiky a špatnou vládní politikou, která opomíjela aktivní politiku zaměstnanosti ve státním rozpočtu. Krize vedla ke snižování produkce, což mělo za následek snižování počtu zaměstnanců a pracovních míst, a nárůstu nezaměstnanosti.

V jednotlivých krajích byla míra nezaměstnanosti odlišná, jelikož se kraje liší svou demografickou polohou, počtem obyvatel, vzděláním osob a dalšími faktory. Nejnižší míru nezaměstnanosti si za sledované období udrželo Hlavní město Praha, a to díky atraktivitě, větší koncentrací firem, které nabízí spousty pracovních příležitostí a také vyšším mzdovým ohodnocením. Druhou nejnižší míru nezaměstnanosti měl kraj Středočeský, ve kterém se nachází také několik významných podniků například ŠKODA AUTO v Mladé Boleslavi. Avšak blízkost Prahy láká mnoho lidí ze Středočeského kraje za prací právě sem. Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána v kraji Ústeckém, kde se většina podniků nachází převážně v centrech velkých měst. V odlehlejších místech je špatná dopravní dostupnost, která znemožňuje dojíždění za prací. Druhou nejvyšší míru nezaměstnanosti měl kraj Moravskoslezský. V tomto kraji je těžké najít pracovní uplatnění z důvodu nízké kvalifikace a taktéž zde žije mnoho osob se zdravotním handicapem. Pracovní příležitosti jsou v kraji omezené, jelikož na 1 volné pracovní místo připadá 3,5 uchazeče, což je nejvíce ze všech krajů.

Na základě zjištěných údajů bylo vybraným krajům doporučeno opatření a možné kroky, jak mohou nezaměstnanost do budoucna snižovat.

Praze jakožto městu s nejnižší nezaměstnaností v ČR (ale i v rámci Evropské unie) nemá velký význam doporučovat opatření na snížení nezaměstnanosti. Spíše je vhodné navrhnout několik variant, jak firmám pomoci najít na trhu práce volné kapacity (zaměstnance). Na trhu práce lze spatřit tři kategorie potenciálních zaměstnanců, na které by

se firmy v současnosti i v blízké budoucnosti měly zaměřit. Jedná se o „mladé“ důchodce, rodiče na mateřské dovolené a studenty středních a vysokých škol. Mezi „mladé“ důchodce patří lidé, kteří dosáhli důchodového věku, nebo jsou několik let v důchodu. Někteří z nich mají zájem pracovat i při dosažení důchodového věku buď na plný nebo na částečný úvazek. Druhou kategorií tvoří rodiče na mateřské dovolené. Někteří z nich by rádi pracovali na částečný úvazek nebo využívali home office, ale firmy zatím tento druh práce příliš nenabízejí. Dalším problémem je nedostatek předškolních zařízení, v kterých by rodiče mohli na část dne nechat své děti. Firmy by mohly iniciovat vznik těchto zařízení – firemních školek ve spolupráci s veřejným sektorem (zde je možné za určitých podmínek využít financování z evropských fondů). Poslední skupinou jsou studenti středních a vysokých škol. Firmy by měly aktivně spolupracovat se školami v rámci regionu a nabízet studentům stáže, brigády, práci na částečný pracovní úvazek, případně i stipendia a zejména se snažit studentům nabízet práci ihned po ukončení studia.

Středočeský kraj má nedostatek kvalifikovaných pracovníků především v technické oblasti. Podnikatelské subjekty však zatím nepřikročily ke vzdělávání své budoucí pracovní generace, nezakládají na svých pracovištích vzdělávací a učňovská střediska, čerpají tak pracovní sílu, zejména pak řemeslníky, jen ze zdrojů trhu práce, který již nyní není schopen uspokojit jejich poptávku. Vhodné by bylo, aby firmy iniciovaly a spolupracovaly na rekvalifikačních programech, které by se zaměřily na podporu nezaměstnaných osob (např. dlouhodobě nezaměstnaných, absolventů škol apod.) a jejich nedostatečnou kvalifikaci a chybějící praxi a dále je vzdělávaly v oblasti nejen technické ale i v oblastech strojírenství, IT, jazykového vzdělávání, kde chybí kvalifikovaní pracovníci. Poradenské programy, rekvalifikační programy či veletrhy pracovních příležitostí by byly pro všechny skupiny lidí, kteří jsou nezaměstnaní či jim pro získání zaměstnání chybí potřebná kvalifikace.

Ústecký kraj vykazoval nejvyšší obecnou míru nezaměstnanosti. Kraj byl v 90. letech postižen restrukturalizací průmyslu. Limitující pro hospodářství je horský a podhorský terén, což je naopak přínosné pro cestovní ruch. Turistika by se zde dala provozovat v zimním i letním období. Bylo by tedy vhodné najít nová pracovní místa a příležitosti právě v cestovním ruchu. Dalším doporučením by bylo rozšířit programy zaměřující se na podporu absolventů, kteří se po škole potýkají s nedostatečnou praxí. Obdobné programy jako má například Chomutov – Fond dalšího vzdělání. Lepší spolupráce Úřadu práce ČR se školami, by napomohla informovat studenty o pracovních pozicích. Na školních besedách a burzách

práce by se zájemci mimo jiné dozvěděli, jak správně vyhledávat pracovní pozice, jak napsat životopis, motivační dopis, či se lépe připravili na přijímací pohovor.

Moravskoslezský kraj vykazoval druhou nejvyšší míru nezaměstnanosti za sledované období. V kraji je vysoký počet lidí se zdravotním postižením, které vychází z předešlých prací v těžkém průmyslu. Vhodné by bylo zavést programy pro tyto lidi, kteří potřebují zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání a individuální přístup. Lepší informovanost na trhu práce a lepší přehled o volných pracovních místech (např. spoluprací firem a úřadů práce) by lidem ulehčil hledání vhodné pracovní pozice. V Ostravě již několik let probíhají rekvalifikační kurzy „z horníka programátorem“, které nabízí bývalým horníkům rekvalifikaci v perspektivní oblasti IT.

Jak Ústeckému, tak Moravskoslezskému kraji by bylo možné doporučit zvýšení podpory malého a středního podnikání, a to jak v rámci dotačních/podpůrných programů tak i vytvářením podnikatelských inkubátorů ve spolupráci s vysokými školami. Tyto kroky by měly jít ruku v ruce i s možností administrativně nenáročného zakládání firem.

Na základě predikovaných hodnot, které byly odhadnuty pomocí lineárních trendových funkcí lze spatřit pokračující klesající trend nezaměstnanosti ve všech sledovaných krajích v rámci období 2007–2017. Je nutné však podotknout, že v současné době je míra nezaměstnanosti na nižších hodnotách, než generují trendové funkce a je to dáno tím, že v současné době se míra nezaměstnanosti výrazně vychyluje od trendu (je na historicky nejnižších hodnotách nejen v rámci ČR, ale i v EU), tudíž lze do budoucna očekávat korekci směrem nahoru.

7 Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje

ČECHURA, Lukáš. *Cvičení z ekonometrie*. Vyd. 3. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2013. ISBN 978-80-213-2405-3.

BRČÁK, Josef a Bohuslav SEKERKA. *Makroekonomie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-245-5.

BROŽOVÁ, Dagmar. *Společenské souvislosti trhu práce*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-86429-16-4.

BUCHTOVÁ, Božena, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ. *Nezaměstnanost*. 2., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4282-3.

BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada, 2002. Psyché (Grada). ISBN 80-247-9006-8.

HALÁSKOVÁ, Renáta. *Politika zaměstnanosti*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2008. ISBN 978-80-7368-522-5.

HANČLOVÁ, Jana. *Ekonometrické modelování: klasické přístupy s aplikacemi*. Praha: Professional Publishing, 2012. ISBN 978-80-7431-088-1.

HOLMAN, Robert. *Ekonomie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: C.H. Beck, 2005. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-891-6.

HOLMAN, Robert. *Makroekonomie: středně pokročilý kurz*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7179-861-3.

HOLMAN, Robert. *Ekonomie*. 5. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-006-5.

HOLMAN, Robert. *Makroekonomie: středně pokročilý kurz*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-541-1.

HŘEBÍK, František. *Obecná ekonomie*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-467-1.

JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4386-8.

JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0251-8.

KOTÝNKOVÁ, Magdalena a Otakar NĚMEC. *Lidské zdroje na trhu práce: vývoj a tendence v souvislosti se vstupem České republiky do EU*. Praha: Professional Publishing, 2003. ISBN 80-86419-48-7.

KUCHAŘ, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*. V Praze: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1383-3.

MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-901424-9-4.

PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie: základní kurz*. 3. vyd. Slaný: Melandrium, 2007. ISBN 978-80-86175-58-4.

SAMUELSON, Paul Anthony a William D. NORDHAUS. *Ekonomie*. Vyd. 2. Praha: Svoboda, 1995. ISBN 80-205-0494-x.

TVRDÝ, Lubor, a kol. *Trh práce a vzdělanost v regionálním kontextu*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 2007. ISBN 978-80-248-1665-4.

VLČEK, Josef. *Ekonomie a ekonomika*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-190-3.

Elektronické zdroje

BusinessInfo. *Maďarsko se blíží plné zaměstnanosti*. [online]. 28.11.2018 [cit. 2019-09-10]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/maďarsko-se-blizi-plne-zamestnanosti-116523.html>

BusinessInfo. *Jak se změnil pracovní trh v Itálii a jaké se očekávají změny v příštích 10 letech?* [online]. [cit. 2019-09-04]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/jak-se-zmenil-pracovni-trh-v-italii-a-jake-se-113117.html>

Český statistický úřad. *Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity – prosinec 2017* [online]. 31.1.2018 [cit. 2019-10-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/-csu/czso/cri/miry-zamestnanosti-nezamestnanosti-a-ekonomicke-aktivity-prosinec-2017>

Český statistický úřad. *Podíl nezaměstnaných osob v ČR a krajích – 2017* [online]. 16.5.2019 [cit. 2019-10-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/podil-nezamestnanych-osob-v-cr-a-krajich-2017>

Český statistický úřad. *Nezaměstnanost* [online]. [cit. 2019-10-23]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/13-2108-06-v_letech_2000_az_2005-3__3__nezamestnanost

Český statistický úřad. *Česká republika od roku 1989 v číslech – aktualizováno 29. 8. 2019* [online]. [cit. 2019-10-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/ceska-republika-od-roku-1989-v-cislech-2018-f400xa058p#05>

Český statistický úřad. *Zaměstnanost, nezaměstnanost - veřejná databáze* [online]. [cit. 2019-10-23]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=30853>

Český statistický úřad. *Statistická ročenka Moravskoslezského kraje* [online]. 28.12.2018 [cit. 2019-10-24]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/59233718/330100-18.pdf/f077e21c-b82a-4ad0-85dc-285980fad839?version=1.5>

ČTK: zpravy.aktualne.cz. *Nezaměstnanosti v Řecku poprvé za sedm let klesla pod dvacet procent* [online]. 9.8.2018 [cit. 2019-10-23]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/nezamestnanosti-v-recku-poprve-za-sedm-let-klesla-pod-dvacet/r~6b44e2189be811e8acf3ac1f6b220ee8/>

ČTK: investicniweb.cz. *Nezaměstnanost ve Španělsku klesla na nové desetileté minimum* [online]. 26.7.2018 [cit. 2019-10-23]. Dostupné z: <https://www.investicniweb.cz/news-spanelsko-nezamestnanost-2q2018/>

ČTK: zpravy.aktualne.cz. *Němci hlásí nejnižší nezaměstnanost v novodobé historii. Lidé se nebojí utrácet* [online]. 29.11.2018 [cit. 2019-10-23]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/nezamestnanost-v-nemecku-klesla-na-minimum-od-znovusjedno-cen/r~-261bebe6f3c211e8b474ac1f6b220ee8/>

Děčínský deník. *Nezaměstnanost u nás je nejnižší v Evropě. Ústecký kraj je výjimkou* [online]. 12.7.2018 [cit. 2019-10-24]. Dostupné z: https://decinsky.denik.cz/zpravy_region/nezamestnanost-v-cesku-stale-klesa-je-nejnizsi-v-evrope-20180711.html

Eru. *Kraje České republiky* [online]. [cit. 2019-11-09]. Dostupné z: http://www.eru.cz/legacyerustaticdata/user_data/files/statistika_elektro/rocní_zprava/2003/ostatni/2.htm

Europe.eu. *Europe 2020 – A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth* [online]. [cit. 2019-11-06]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf>

Eurostat: Europa.eu. *Evropská unie - jednotlivé země* [online]. 8.10.2019 [cit. 2019-10-23]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_cs#tab-0-1

Eurostat. *Employment and unemployment. Main tables.* [online]. [cit. 2019-10-23]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/main-tables>

GÁL, Fedor. Sociologická encyklopedie. *Predikce* [online]. [cit. 2019-11-12]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Predikce>

KNITL, Martin. Irozhlas. *Z horníka programátorem.* [online]. [cit. 2019-11-11]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/z-hornika-programatorem-nebylo-jednoduche-snad-klapne-rika-uspesny-absolvent_1709180750_ako

KUČEROVÁ, Dagmar. Podnikatel. *Od roku 2019 vyšší podpora v nezaměstnanosti* [online]. 2.1.2019 [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/od-roku-2019-vyssi-podpora-v-nezamestnanosti/>

MAULWURF, Adolf. Epravo. *Výběr z judikatury nejen k zákoníku práce za r. 2018 – část 6.* [online]. 18.4.2019 [cit. 2019-10-17]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/vyber-z-judikatury-nejen-k-zakoniku-prace-za-r-2018-cast-6-109186.html>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Změna metodiky ukazatele registrované nezaměstnanosti* [online]. 2013 [cit. 2019-09-26]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/sz/-stat/nz/zmena_metodiky

Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Vývoj průměrné a minimální mzdy* [online]. [cit. 2019-10-17]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/makrodata-eu/trh-prace/statistiky/mzda/>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti* [online]. 23.1.2012 [cit. 2019-09-21]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/-sz/zamest/dotace/apz>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí* [online]. 2016 [cit. 2019-09-08]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/3869>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Analýza stavu a vývoje trhu práce v Ústeckém kraji za rok 2017* [online]. 2018 [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr-/kp/ulk/informace/atp_up

Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Zpráva o situaci na trhu práce v Moravskoslezském kraji, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018* [online]. 2018 [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/msk/analyzy/2017.pdf>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Podíl nezaměstnaných osob v České republice podle krajů (stav k 31.12.)* [online]. [cit. 2019-10-23]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/62755324/32018119_0508.pdf/179b57d6-e255-41e2-92c9-cd79ffac99c9?version=1.1

Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018* [online]. 2018 [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/pha/zprava_2017.pdf

Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018: Roční zpráva o situaci na trhu práce ve Středočeském kraji* [online]. 2018 [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnizprava_o_situaci_na_tp_2017.pdf

Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018: Analýza trhu práce v Karlovarském kraji* [online]. 2018 [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/kvk/statistiky/zprava_o_situaci_na_krajskem_trhu_prace_o_realizaci_apz_v_roce_2017_a_strategie_apz_pro_rok_2018.pdf

Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018: Analýza trhu práce v kraji Vysočina* [online]. 2018 [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/vys/statisticke_prehledy/analyzy/zprava_o_situaci_na_trhu_prace_v_kraji_vysocina_2017_web.pdf

Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Plzeňském kraji v roce 2017* [online]. 2018 [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/plk/statistiky/trh_prace_pk_2017_analyza.pdf

Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018: Statistiky – Olomoucký kraj* [online]. 2018 [cit. 2019-09-02]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/olk/statistiky/OLkraj1217_VER.pdf

Mluvtečesky. *Stát a jazyk – Česká republika* [online]. [cit. 2019-10-23]. Dostupné z: https://mluvtecesky.net/cs/introduction/country_language/czech_republic

Reformy. *Skutečné příčiny nezaměstnanosti* [online]. [cit. 2019-11-12]. Dostupné z: <https://www.reformy.cz/skutečne-priciny-nezamestnanosti/>

Ústecký kraj – oficiální web [online]. [cit. 2019-10-24]. Dostupné z: <https://www.kr-ustecky.cz/>